

tribuna

LIST SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana,

4. XI. 1964

Številka 24

RAZPRAVA O STATUTIH FAKULTET

Ali so velike razlike upravičene?

V sredo, 28. oktobra, se je sestal plenum Univerzitetnega odbora ZS. Osrednja točka dnevnega reda je bila razprava o osnutkih statuten fakultet, ki so bili (razen statuta medicinske fakultete) izdelani do predvidenega roka in poslani skupščini v potrditev. Ker skupščina še ni sprejela novega zakona o visokem šolstvu SRS, so vsi statuti kajpada z njim neusklajeni, zato bo nova razprava, ki jo želimo na univerzi odpreti z objavo dela referata, ki ga je na plenumu prebral predsednik študijske komisije Univerzitetnega odbora Janez Novak, pomagala k dopolnitvi zakona, ki je v razpravi.

Razen na pravni fakulteti se z novimi statuti nikjer ni bistveno spremenil študijski sistem fakultete. Statut pravne fakultete pa je spremenil osnovo študija. Namesto prejšnjega zaporednega študija uvaža vzporednega. Ker ne poznam natančne vsebine pravnega študija, prav tako pa ne potreb prakse po raznih pravnih strokovnjakih, bi težko sodil, ali je ta sprememba popolnoma upravičena in potrebna. Potrebno pa se mi zdi poudariti, da se s to spremembo strinja tako delovni kolektiv kot Zveza študentov na fakulteti in je tudi Univerzitetni svet potrdil statut s to spremembo. Iz tega lahko sklepamo, da je bil predlog za spremembo premisljen in dobro pretehtan.

Ostale fakultete so menile, da je vzporedno izdelavo statuten premalo časa za temeljito pripravo večjih sprememb v učnih načrtih, ter bo to po potrebi urejeno s statutarnimi odločbami.

V statutih so obsežno obdelane obveznosti študentov do fakultete in študija, obveznosti fakultete do študenta pa navadno bolj skopo. Sploh ne ali pa premalo je podana obveza fakultete, da obravnava in pomaga reševati materialne probleme študentov, da izdela tak študijski sistem, ki bo omogočal uspešno delo študentov, ter da jim pri študiju nudi vsestransko pomoč z izdajanjem skript in učbenikov, z organizacijo pomoči pri študiju in podobno. Čeprav nekatere fakultete že sedaj v okviru svojih možnosti to izvajajo, mislim, da bi bilo potrebno te obveznosti bolj natančno uzakoniti v statutih.

Vloga družbeno političnih organizacij na fakultetah

Statuti vseh fakultet omenjajo v začetnih členih med nalogami fakultete tudi skrb za vzgojo študentov v zavedne državljanke SFRJ. Cisto pravilno je, da je taka zahteva navedena v statutu, le to nas moti, da ni bolj konkretna. Kratak stavek, ki je v statutu, fakulteto ne veže na nič konkretnega in le od dobre volje bo odvisno, kako se bo ta skrb izvajala v praksi. Naloga družbeno-političnih organizacij na fakulteti je, da v sodelovanju z organi fakultete delujejo na tem področju.

Prav tako statuti zelo malo ali sploh nič ne govorijo o idejnosti poteka, čeprav

je brez utemeljevanja jasno, da ni vseeno, kaj se predava predvsem pri družbenih predmetih. Morda bo kdo trdil, da taka zahteva v statutu sploh ni potrebna, saj iz splošnih načel, ki veljajo pri nas, sledi, kakšen naj bo pouk. Toda želel bi vas spomniti samo na predmet »Uvod v družbene vede« in na to, kaj smo in česa nismo poslušali, pa bo zahteva takoj bolj razumljiva. Prav tako kot morajo biti oziroma bi morali biti strokovni predmeti v skladu s sodobno teorijo in prakso, naj bodo tudi družboslovni predmeti v skladu s sodobno družbeno teorijo in prakso.

Zadnja leta se uveljavlja posebna oblika vsestranskega izobraževanja študentov, to so svobodne katedre. Te naj bi prevzele dopolnilno izobraževanje študentov

na tistih področjih, ki niso našla mesta v rednem učnem programu. Svobodne katedre ne omenjata edino statuta EF in FNT. Določila o svobodni katedri so na splošno zelo skopa in pomanjkljiva. Enotno je vodstvo katedre. Vodi jo svet, ki je sestavljen iz pedagoških delavcev in študentov. Kot področje dela se omenja dopolnilno strokovno izobraževanje in obravnava aktualnih družbenih, splošno izobraževalnih in kulturnih tem. Statut BTF omenja tudi študijske skupine in zahteva tako obliko dela, da udeleženci čim bolj aktivno sodelujejo. Statut FAGG uvršča SK med ostale katedre fakultete, vendar brez podrobnejših določil o njenem delu.

Na fakulteti obstajajo družbeno politične organizacije, to je ZSJ, sindikat in ZK, katerih namen je med drugim tudi družbena vzgoja in mobilizacija članstva za aktivno sodelovanje v samoupravljanju. Primerno bi bilo, da bi vsi statuti omenjali te organizacije in določili njihovo vlogo na fakulteti ter odnos med fakulteto in njimi. Zelo dobro določa ta odnos 19. člen statuta EF, ki med drugim pravi,

da je fakulteta dolžna sodelovati z družbeno-političnimi organizacijami, se z njimi posvetovati ter omogočiti Zvezi študentov, da uresničuje svoj statutarni namen.

Podobna določila o odnosu med fakulteto in družbeno-političnimi organizacijami bi morali imeti statuti vseh fakultet (sedaj so bolj ali manj skopa določila le v nekaterih), čeprav ni naloga statuta fakultete, da določa program njihovega dela.

Javnost dela in komunikacije v sistemu samoupravljanja

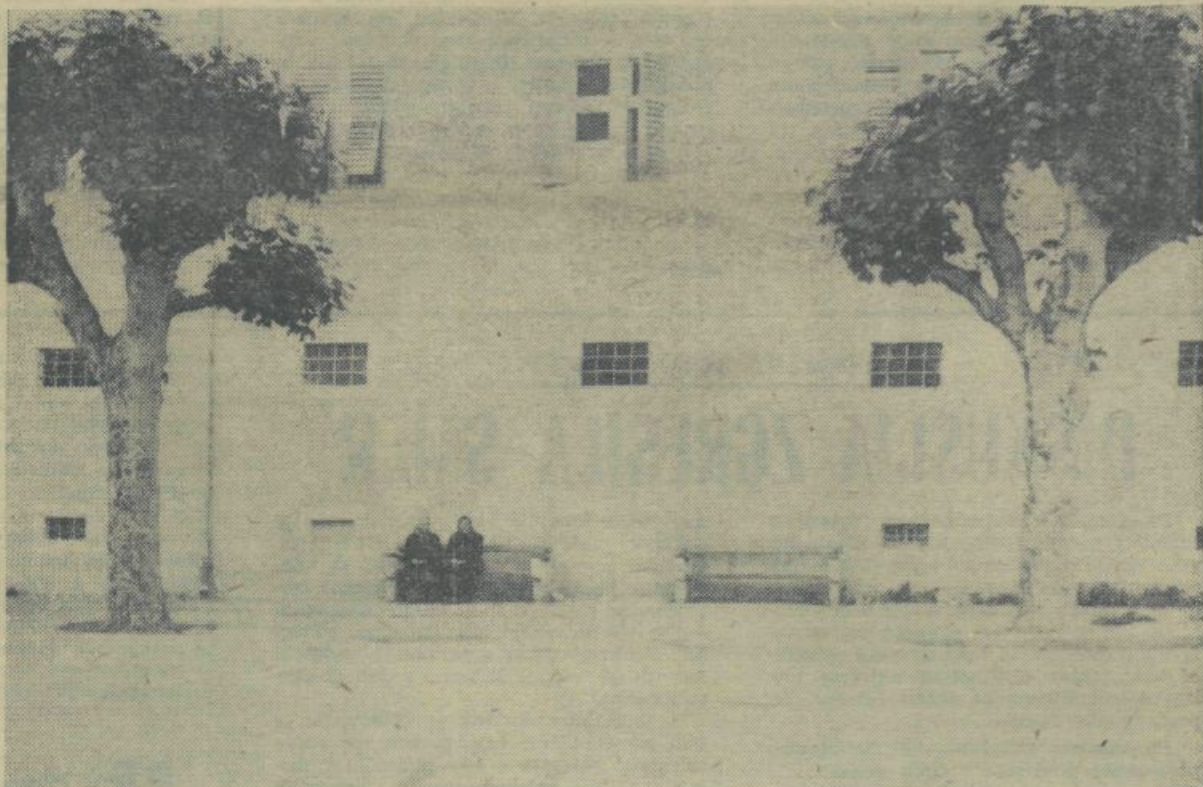
Za uspešno funkcioniranje samoupravljanja je javnost dela nujno potrebna. Zahtevo po javnosti dela je postavila že ustava in statuti morajo določiti le bolj konkretizirati. Javnost dela je bolj kompleksen pojem, kot si navadno predstavljamo. Pod javnost dela ne spada le obveščanje o sejah organov upravljanja in njihovih sklepih. To je le osnova, na kateri se gradi naprej. Študenti, člani organov samoupravljanja, vendar ne zastopajo sa-

Nadaljevanje na 2. strani

Trikrat po dve

Foto: Stojan Kerbler

Fotografija z razstave v študentskem naselju

II. plenum CO ZŠJ

V ponedeljek, 27. okt. je v Beogradu zasedal II. plenum Centralnega odbora ZSJ, ki je razpravljal o nalogah in položaju Zveze študentov v razvijanju sistema samoupravljanja na visokošolskih zavodih ter o materialnem položaju študentov.

Razprava o samoupravnih problematiki je bila pogojena z nalogami, ki stoje pred nami — to je sprejemanje novih statuten visokošolskih zavodov, novih republiških in novega zveznega zakona o visokem šolstvu. V uvodnem referatu je bila podana analiza dosedanjega razvoja samoupravljanja na visokošolskih zavodih, analiza vsebine, metod in oblik dela organov samoupravljanja ter nakazano mesto in naloge Zveze študentov v nadaljnjem razvoju samoupravljanja. V dosedanjem razvoju samoupravnega sistema na visokošolskih zavodih so prišle do izraza moje slabosti. Prav zaradi tega novi statuti in novi zakoni ne smejo biti samo formalno prilagojeni določbam Ustave SFRJ, temveč morajo bazirati predvsem na dosedanjih izkušnjah.

Nemogoče si je zamisliti samoupravljanje brez materialne osnove. Dokler bo potrebnih okrog 80 odstotkov proračunskih

sredstev visokošolskega zavoda za osebne dohodke, preostanek pa za vse ostale potrebe, ne moremo govoriti o dobri materialni bazi samoupravljanja. Ni jasno, koliko se bo tako stanje spremenilo, če bodo prevzele financiranje visokega šolstva delovne organizacije, ki so zainteresirane za strokovnjake z visokošolsko izobrazbo, posebno še, ker vse delovne organizacije niso preveč navdušene nad prihodom visoko-kvalificiranih kadrov. Drugo vprašanje, ki se nam vsiljuje, je, da ni mogoče enostavno prenašati formule samoupravljanja, ki se je obneslo v gospodarskih organizacijah, na visokošolske zavode. Visokošolski zavodi so delovne organizacije posebnega družbenega interesa, zato ni neumesten predlog, da o predlogih statuten povedo svoje mnenje tudi zainteresirane delovne organizacije, zainteresirane institucije, kot so zbornice in strokovna društva ter družbenopolitične organizacije. Pri izdelavi novih statuten in zakonov je potrebno dejansko sodelovanje vseh zainteresiranih družbenih faktorjev.

Za nas je najpomembnejše vprašanje mesta in vloge študentov v sistemu samoupravljanja. Bolj ali manj nejasne do-

Nadaljevanje na 2. strani

OB „PLENUMU“

Plenuma Univerzitetnega odbora, ki je zasedal preteklo sredo, se niso udeležili sledeči tovariši: Hribšek Drago, Kunstelj Peter, Cikić Milovan, Alidžanović Alim, Bertonec Matjaž, Dular Vincenc, Jesih Marjan, Jurca Franc, Kovačič Marjeta, Malovrh Stane, Skralovnik Aleksandra, Skarabot Matjaž, Tolar Darko, Tovornik Marija, Vrvišar Anton, Zajc Viktorija. Opravičeno so izostali sledeči tovariši: Pivec, Cernetič, Fridl, Debeljak, Mešič Erna, Korbic, Ferline in Falkner.

Ker je bila na dnevnem redu razprava o statutih fakultet, ki so v lanskem letu sprožili najživahnejšo aktivnost na Univerzi, bi se morali naštetih tovariši zavedati, da je prav vsak delež v razpravi dragocen. Rezultat pa je bil tak, da so kot že tolikokrat poprej razpravljali isti tovariši, ki so že v preteklih razpravah svoja stališča zagovarjali. Velika večina prisotnih pa je stala ob strani kot bi ne imela kaj povedati. Ali na njihovih fakultetah ni problemov? Ali študentje, ki so jih izvolili,

od njih ne pričakujejo ničesar več?

Ne eno ne drugo, pravilna pa bo najbrž ugotovitev, da je toliko kritizirana nezainteresiranost in nepripravljenost na diskusije naša ugodna tla celo v najvišjem predstavniškem telesu študentov ljubljanske univerze. Ker je bilo med opravičeno odsotnimi največ članov predsedstva pa se zdi lahkomišelnost, da ni predsedstvo izbralo za sklicanje plenuma kak primernejši dan.

Plenum je »soglasno« potrdil zadnje sklepe predsedstva (pismo v zvezi s komentiranjem moskovskih sprememb), toda niti en sam član plenuma ni smatral za potrebno, da bi se o tem vprašanju pogovorili kaj več. Če spričuje tih odnos popolno usklajenost s stališčem predsedstva, je pojav seveda dragocen in dobrodošel, če pa je izraz indiferentnosti do dela Zveze študentov na Univerzi (kar bo verjetno bližje resnici, pa nam bodi dovoljeno nekoliko se zamisliti!

-iv

OST TEDNA

ALI SO VELIKE RAZLIKE UPRAVIČENE?

Nadaljevanje s 1. strani
mo sebe, ampak vse študente. O pravilnosti te teze sicer ni novenega dvoma, toda dosedanja praksa se je ni držala. Študentski predstavniki morajo študentom stalno poročati o svojem delu, o tem, kakšno stališče zastopajo v organih samoupravljanja in kakšen je njihov uspeh, predvsem pa se morajo s študenti pred sejem posvetovati o tem, kakšno stališče naj zavzamejo do določenih problemov in o katerih problemih študentje mislijo, da bi se moralo razpravljati na sejah.

Višji organi bi morali biti dolžni razpravljati o predlogih nižjih, in to v prisotnosti predstavnika tega organa. Tu mislim predvsem na odnos fakultetnih organov do organov oddelka in sveta letnika. Le tako bo možno razviti interes za obravnavo problemov fakultete v vseh organih, predvsem v svetu letnika, in se bo končalo s stališčem, kaj bi se trudili, saj se ne izplača. Organi se morajo med seboj obveščati o delu, problemih in težavah na, katere so naleteli, in si medsebojno pomagati.

Samoupravljanje na fakultetah

Preden bi začel govoriti o strukturi samoupravljanja, bi spregovoril nekaj besed o vlogi študentov v samoupravljanju. Ustava SFRJ dela izjemo glede samoupravljanja pri delovnih organizacijah, ki imajo poseben družbeni pomen. Vendar študenti in tudi delovni kolektivi visokošolskih zavodov menijo, da je položaj in vloga visokošolskih zavodov še bolj specifična. Na visokošolskih zavodih je glavni predmet dela pedagoški proces. V tem procesu sodelujeta kot subjekta tako predavatelj kot študent. Vsekakor je vloga predavatelja velika, prav tako njihova odgovornost in izkušnje glede dela zavoda in so zato njihove pravice in dolžnosti v samoupravljanju večje. Ker je študent neposredno zainteresiran, da poteka učni proces tako, da mu omogoča kar najboljše pogoje za uspešen študij in razvijanje osebnosti v samostojnega znanstvenega ali strokovnega delavca, ima pravico in dolžnost, da ob ustvarjanju pogojev za svoje delo kar najbolj aktivno sodeluje. V bistvu na fakulteti ni zadev, katera ne bi neposredno ali posredno vplivala na te pogoje. Razumljivo je, da ne moremo zahtevati pravice soodločanja, to je glasovanja o zadevah, ki jih ustava ali sprejeti zakoni izrecno prepuščajo v odločanje delovnemu kolektivu. Sem spada predvsem vprašanje delitve dohodka in osebnega dohodka ter elastičnosti in reelekcije pedagoških delavcev, vendar upravičeno zahtevamo pravico, da tudi o teh zadevah povemo svoje mnenje. Le z dobrim sodelovanjem med delovnim kolektivom fakultete, študenti in predstavniki prakse bo mogoče ustvariti dobro

podlago za uspešno delo visokošolskih zavodov.

Samoupravni organi na fakultetah

V novih statutih zasledimo naslednje organe: zbor delovne skupnosti, fakultetni svet, pedagoško-znanstveni svet, upravni odbor, dekan.

Na heterogenih fakultetah je podobna struktura upravljanja tudi po oddelkih. Zbor delovne skupnosti je najvišji organ na fakulteti. Zaradi svoje širine se bo sestajal zelo redko in obravnaval zato le najvažnejša vprašanja in akte fakultete.

Fakultetni svet je obdržal približno prejšnjo sestavo in področje dela. Sprememba je le v tem, da imajo sedaj svoje predstavnike FS tudi ostali člani delovne skupnosti, nekaj predstojnosti prejšnjega FS, predvsem s področja pedagoškega in znanstvenega dela, pa je prešlo na pedagoško-znanstveni svet. S tem je odpadlo dosedanje nepotrebno dupliranje dela FS in FU.

Področje dela PZS je, kot pove že ime, predvsem področje pedagoškega in znanstvenega dela fakultete. Nastal je iz dosedanjega FU s tem, da je prevzel del pristojnosti FS, del pristojnosti FU pa je prešel na UO. PZS sestavljajo pedagoški delavci in zastopniki študentov.

UO je izvršni organ fakultetnega sveta. Njegova naloga je skrb za izvrševanje sklepov FS, poleg tega pa rešuje manjše, tekoče zadeve, tako da ni potrebno čakati na seje FS ali PZS, ki so bolj redke. Tu praviloma, razen na filozofski fakulteti, ni predstavnikov študentov.

Nova struktura upravljanja je vsekakor bolj funkcionalna in bo omogočila boljše in uspešnejše upravljanje. Seveda pa se je treba zavedati, da tega ne bo omogočila samo nova oblika, temveč bo marsikje potrebno še nekaj prizadevanj, da se ta oblika uveljavi v praksi in da se ji najde primerna vsebina. Preden bi prešel na obravnavanje strukture samouprave po fakultetah, bi opozoril še na en problem, ki prihaja z vedno bolj razvitim samoupravljanjem v ospredje, to je na obremenjenost pedagoškega kadra z delom v samoupravljanju. Ker mi točni podatki z vseh fakultet niso znani, bi se omejil le na strojno fakulteto. Mislim pa, da razmere na ostalih fakultetah niso bistveno drugačne. Za izdelavo fakultetnega statuta in pravilnika o delitvi osebnega dohodka so pedagoški delavci porabili približno 1300 ur, to je približno sedem mesecev dela po osem ur dnevno. V preteklem letu so prišli na enega pedagoškega delavca fakultete preko 4 funkcije v organih upravljanja, njihovih komisijah, družbeno političnih organizacijah in drugod. Seveda se zavedamo tega, da je to delo nujno po-

trebno, toda sprašujemo se, če se ne bi dala zmanjšati ta obremenitev. Ne vidim nobenega konkretnega izhoda iz te situacije, vendar menim, da si moramo prizadevati in iskati rešitev.

Po teh načelnih ugotovitvah bi želel povedati še nekaj konkretnih pripomb na določila o samoupravljanju na posameznih fakultetah.

V statutu ekonomske fakultete je določilo, da pošlje na seje Zbora delovne skupnosti svoje predstavnike ZS. Mislim, da to ni pravilno, saj po načelu, ki ga vsi priznavamo, zastopajo študentski predstavniki vse študente in ne le članov ZS. V zboru delovne skupnosti na fakulteti za strojništvo imajo svoje predstavnike tudi izredni študenti iz vseh centrov za izredni študij. Ker lahko ugotovimo, da se problemi izrednih študentov in izrednega študija zelo redko ali pa sploh ne obravnavajo, bo to vsekakor pripomoglo k izboljšanju tega stanja.

Po statutu fakultete za naravoslovje in tehnologijo je mandatna doba študentskih predstavnikov samo eno leto. S tem bo vsekakor trpela kontinuiteta njihovega dela, posebno ker iz dosedanje prakse vemo, da se nekaj časa vpeljuje v delo. Prepričan sem, da bi bilo veliko boljše, da bi bila tudi na tej fakulteti, kot na vseh ostalih, mandatna doba študentskih predstavnikov dve leti in da se jih vsako leto izvoli polovica.

Iz primerjave posameznih statuten se lahko tudi ugotovi, da pravice študentskih predstavnikov niso enake na vseh fakultetah. Opozoril bi predvsem na zastopstvo študentov v organih oddelka, kjer so naše pravice najbolj okrnjene, čeprav bi prav na oddelkih ob obravnavi študijskih vprašanj lahko najbolj aktivno sodelovali. Na FAGG študenti na oddelku sploh nimajo svojih predstavnikov, na FNT pa samo v oddelčni upravi, a brez pravice soodločanja. Vsekakor bi bilo potrebno ta določila korigirati.

Sveti letnikov

Svet letnikov omenjajo statuti vseh fakultet, vendar v glavnem zelo površno. V statutu FAGG je določilo o SL najkrajše 169. člen statuta se glasi:

V vsakem letniku se sestavijo sveti letnikov po pravilniku, ki ga odobri pedagoško-znanstveni svet.

Seveda se iz tega skopega določila ne da razbrati, kakšne so pristojnosti in sestava SL. Tako, kot so obravnavani SL v novih statutih, so le ti ostali posvetovalni organi, z izjemo FNT in EF. Statut FNT obravnava svete letnikov kot osnovni samoupravni organ. V dokončno odločanje SL so prepuščena organizacijska vprašanja študija v letniku, ostali sklepi so le posvetovalni in jih morajo potrditi ostali organi samoupravljanja na fakulteti, ki pa jih lahko obravnavajo le ob prisotnosti predstavnika SL. Po statutu EF »programi« bomo študente samo odbijali od sodelovanja in jih zavijali v zavese nejasnosti, ne bomo pa jih pritegnili na svoje delovno področje. K reševanju tega problema je treba stopati, predvsem in samo po realni poti, skromno in aktivno. Ne bi smeli pri tem pozabiti na KLUB 63, ki je v lanskem letu zelo pozitivno opravil svoje delo. Zadnji čas je, da tradicionalno obliko in ime »kulturne komisije« zamenjamo z naprednejšo in predvsem za mlade ljudi bolj vabljivo obliko in imenom. Prav v tem primeru pa bi se dalo mnogo več narediti.

Neopravičeni očitki so padli tudi na predstavnike FO, češ da so premalo nare-

tutu med temi, ker po statutu ne sklepa SL ni samoupravni organ, čeprav je v skladu s končno o nobeni zadevi. Dopusčena pa je možnost, da pravilnik o delu svetov SL določi za nekatere zadeve, da o njih dokončno sklepa SL. Na ostalih fakultetah so sveti letnikov le posvetovalni organi, brez pravice dokončnega odločanja. Nikjer, razen na FNT, ni podana zahteva, da morajo organi samouprave na fakulteti obravnavati predloge svetov letnikov in jih obveščati o svojem delu, čeprav je v več statutih zahteva, da mora SL poročati organom fakultete o svojem delu.

Na EF, FNT, FS, FE in PF sestavljajo SL vsi pedagoški delavci, ki sodelujejo pri pouku v tem letniku in voljeni predstavniki študentov. Na FF sestavljajo svet letnika voljeni predstavniki pedagoških delavcev in voljeni predstavniki študentov, na BTF pa je v SL le en predstavnik pedagoških delavcev, ki mora o delu SL poročati svetu stroke. Iz določil o svetu stroke na BTF se da sklepati, da naj bi ta svet, ki ga sestavljajo vsi pedagoški delavci in ena četrtina študentov, prevzel vlogo svetov letnikov.

Z določili o svetih letnikov nikakor ne moremo biti zadovoljni. V pravilnikih o SL, ob sprejemanju katerih bodo morali študenti zelo aktivno poseči v diskusijo, bo moralo biti podrobneje določeno področje dela teh organov, predvsem pa bo moralo biti podano zagotovilo, da bodo organi samoupravljanja na fakulteti obravnavali predloge SL, po možnosti ob prisotnosti predstavnikov le-teh.

Toda preden bomo lahko začeli izdelovati pravilnike o delu SL in o njegovih pristojnostih, je potrebno določiti področje njihovega dela in ugotoviti, o katerih zadevah bi SL lahko dokončno sklepal. Te pristojnosti so vsekakor omejene na zadeve, ki se nanašajo na letnik. Vprašanje je le, katere od teh zadev naj preidejo v njegovo dokončno odločanje. SL naj deluje predvsem na študijskem področju, redno naj spremlja učni uspeh študentov, pedagoški proces in rezultate izpitov, analizira zbrane podatke in izdela predloge za izboljšanje stanja. Če predlogi ne posegajo bistveno v zakonjen sistem študija in pedagoškega dela, naj bo sklep končno veljaven in obveščala prizadele. SL naj tudi skrbi za izboljšanje pedagoškega procesa in skupaj s katedrami za to, da je snov, ki se predava, usklajena z najnovejšimi dosežki v teoriji in praksi. Naloga SL je tudi organiziranje pomoči študentom pri študiju, omogočanje takih študijskih razmer, ki dajejo študentom pogoje za redno delo in skupaj s katedrami in inštituti skrbi za vključevanje študentov v znanstveno-raziskovalno delo. Na vseh teh področjih naj bi SL dokončno sklepal, razen v primerih, da spada predmet obravnave v pristojnost kakšnega drugega organa fakultete, ali da bi sklep bistveno spremenil stanje in delo na fakulteti.

PROGRAMSKA SKUPŠČINA FF

DISKUSIJA ZGREŠILA SMER

Programska skupščina na filozofski fakulteti je samo delno uspela. Kljub številni udeležbi študentov — med katerimi so prevladovali novinci — in profesorjev, ni bilo tistega udarnega elana dela skupščine, kot bi ga v tem primeru pričakovali. Skupščina sta se med drugimi udeležila tudi rektor ljubljanske univerze tov. ing. Albert Struna in dekan FF tov. dr. prof. Stanko Gogala.

Programska skupščina nas je ugodno presenetila predvsem v dveh smereh:

1. da so pogovore o končni obliki in sestavi delovnih programov za posamezna področja prenesli iz ozke omejenega prostora študentske sobe v večji prostor, pred večje število študentov;

2. da je prvič prišlo do resnega, odkritega in predvsem objektivnega in konstruktivnega dialoga med študenti in profesorji; prvič je torej prišlo do zdravega idejnega boja med obema subjektoma, ki je zamenjal in dokončno ovrgel dosedanje površno in neusmiljeno medsebojno napadanje.

Vendar se je skupščina, ko je prišla v faze diskusije, odklonila od svojega osnovnega programskega koncepta in se prevladala v vode razprav, ki niso imele pozitivne vloge pri sestavi komisijah programov. Tako se je zgodilo, da je praktično FO ostal sam s koncepti programov, katerim prisotni študentje kljub prvotnemu predvidevanju in dobremu namenu niso uspeli dati v diskusiji dokončne podobe. In tako so ostali referenti pred težavno nalogo, da programe — kljub pomenu časa, ko bi se ti programi morali začeti že praktično izvajati — z referenti letnikov še nekako zasilo skrpajo skupaj. Ne vem, kje je krivda, da je zastojkarsko moledovanje in apeliranje na športnega referenta prisotneje, da naj na skupščini rešijo vprašanje obvezne telesne vadbe in izgradnje telovadnice, naletelo na gluha ušesa in da se je tega akcija v divjinah malenkostno dotaknil sa-

mo dekan fakultete, ki je povedal, da je dekanat plačeval najemnino telovadnice, medtem ko odziva med študenti ni bilo. Povsem jasno je, da z nastavljenim trenerjem na fakulteti še ne bomo rešili vprašanja telesne vzgoje, pač pa bomo pritegnili študente samo s podpisom v indeksu, kar jih bo vezalo, da bodo redno obiskovali vadbo.

O socialno-ekonomski problematiki je bilo presenetljivo malo govora, saj razen izčrpnega referata o tem področju v diskusiji ni bilo nobenega govora. Novost je uvedba šestčlanske komisije, sestavljene iz študentov in profesorjev, ki bodo nekakšni mentorji pri reševanju socialno-ekonomskih težav študentov.

Ideološka komisija se je zaradi bistvenega drugačnega nalog, ki naj jih na osnovi težnj študentske mladine izvršuje dosedanja ideološka komisija, zaradi potreb po demokratizaciji in na osnovi izkušenj prejšnjih let, preimenovala v iniciativni odbor.

Študijska reforma na dosednji stopnji ni končana. Ker pri spremembi študijskega statuta ni prišlo od študentov nobenih uporabljivih predlogov, se bodo sedaj mirale na nekaterih oddelkih komisije profesorjev in profesorjev, ki bodo reševali študijske probleme in s predlogi dopolnjevali študijski statut in s tem skupno pomagali k rešitvi tega zapletenega vprašanja. Prav v tej študentsko najbolj boleči točki pa je bilo med diskutanti malo ali skoraj nič zanimanja. Tako se je ponovno ni spregovorilo o stvarih, ki so se do zdaj omenjale in sušljale le po kuloarjih in niso dobile na skupščini zasluženega epiloga.

Kulturna komisija, ki je ena najvažnejših pri oblikovanju mladega človeka in ki je zanj tudi ena najzanimivejših — vsaj za večino — je sploh ostala brez programa. Kajti abstraktno in preveč načelno razmišljanje o kulturi in njenih pogojih za delo na FF še ni program, iz katerega bi se dalo kaj več narediti. S podobnimi

»programi« bomo študente samo odbijali od sodelovanja in jih zavijali v zavese nejasnosti, ne bomo pa jih pritegnili na svoje delovno področje. K reševanju tega problema je treba stopati, predvsem in samo po realni poti, skromno in aktivno. Ne bi smeli pri tem pozabiti na KLUB 63, ki je v lanskem letu zelo pozitivno opravil svoje delo. Zadnji čas je, da tradicionalno obliko in ime »kulturne komisije« zamenjamo z naprednejšo in predvsem za mlade ljudi bolj vabljivo obliko in imenom. Prav v tem primeru pa bi se dalo mnogo več narediti.

Neopravičeni očitki so padli tudi na predstavnike FO, češ da so premalo nare-

dili za novince ob vpisu na fakulteto. Dejansko to ne drži, saj so bili ob podeljevanju indeksov navzoči tudi predstavniki FO, ki so novince seznanili z delom ZŠJ. Prvič letos se je kontrolirano in nečrno pobirala članarina, istočasno pa se je vodila anketa, na katerem družbenopolitičnem področju želijo novinci sodelovati. Delo programske skupščine je torej res samo delno uspelo. Ne moremo jim oprostiti, da so se dali zavesti razpravljanju o vlogi FF v družbi, pri tem pa so pozabili na tisto, zaradi česar so skupščino priredili: pozabili so na razpravo in dokončno izdelavo delovnih programov za naslednje študijsko leto.

Tone Vrabl

II. plenum CO ZŠJ

Nadaljevanje s 1. strani

ločbe o položaju študentov v organih samoupravljanja imajo za posledico zelo različna določila v statutih — od določil, da so študentje polnopravni člani vseh samoupravnih organov na visokošolskem zavodu, pa do določil, da so študentje sicer člani samoupravnih organov, vendar brez pravice soodločanja v večini vprašanj. Vendar to ni samo posledica nejasnih pravnih predpisov, ampak predvsem posledica dosedanje (ne)aktivnosti študentskih predstavnikov v teh organih. V diskusiji sta prišli do izraza predvsem dve stališči, in sicer: študentje so polnopravni člani vseh samoupravnih organov in (praviloma) razpravljajo in soodločajo o vsem (tudi o notranji organizaciji, delitvi osebnih dohodkov ter imenovanjih); študentje so polnopravni člani vseh samoupravnih organov, ki nimajo pravice soodločati o notranji organizaciji dela, delitvi osebnih dohodkov ter imenovanjih, imajo pa pravico povedati svoje mnenje tudi o teh vprašanjih.

Posebno mesto v strukturi samoupravnih organov na visokošolskem zavodu zavzemajo sveti letnikov. Določila o svetih letnikov so zelo nejasna ali pa jih celo ni, prav tako sploh ni določil o zborskih volivcih (študentov). Dosedanje izkušnje kažejo, da so bili sveti letnikov prepušče-

ni sami sebi, da niti profesorji niti študentje niso pokazali interesa za delo svetov letnikov. Eden izmed razlogov za tako stanje je tudi posvetovalni značaj sveta letnika. Čedalje večje število zborskoizbranih delavcev samoupravnih organov na visokošolskih zavodih (beorajska univerza) kaže na to, da bi tudi svet letnika moral dobiti status samoupravnega organa, in sicer status temeljnega samoupravnega organa na visokošolskem zavodu. Ta zahteva postaja še bolj upravičena (po mnenju nekaterih udeležencev diskusije) zaradi čedalje večjega števila samoupravnih organov na visokošolskih zavodih. Zato je bil sprejet sklep, da se predlaga pristojnim organom, naj se v zakon vnesejo natančnejše določbe o svetih letnikov, o njihovih pristojnostih ter o njihovem poslovanju. Svet letnika je nedvomno organ, ki lahko razpravlja in odloča o mnogih vprašanjih letnika in v njem dejansko lahko enakopravno sodelujejo študentje in profesorji. Druga zahteva je bila, da se v zakone vneso tudi določbe o zborskih volivcih, ki so analogen organ zborske delovne skupnosti in temeljni organ študentske samouprave. Doslej smo to obliko vse premalo izkoriščali in se niti ne zavedamo, kakšne možnosti včas nam nudi.

Gregor Jankič

Potreben odgovor na nepotreben nagovor

Dve številki nazaj je v Tribuni izšel moj članek pod naslovom Parada neuspelega in zamujenega, v zadnji številki pa je nanj napisal odgovor Mitja Rotovnik, predsednik okrajnega komiteja ZMS Ljubljana. Moj današnji odgovor ni bumerang, temveč le dodatek — dodatek, ki je potreben zavoljo razmer, ki so se spremenile, in zavoljo nekaterih tendenčnih malomarnosti, ki jih je zagrešil v svojem članku Mitja Rotovnik.

Od mene pričakuje pisec omenjenega članka »večjo mero odgovornosti

pri tako pomembni nalogi, kot je obveščanje javnosti«. Pisec zahteva vrlino, ki ji sam najbrž ne ve preciznega pomena. Tovariš Rotovnik v svojem članku večkrat ponavlja izraz »resnično«; pogledjmo, kaj nas moti pri njegovi resnici. V stavku, kjer avtor pravi, da »obdobje, v katerem živimo, karakterizira RESNICNO hiter tempo družbenega razvoja«, verjetno beseda »resnično« pomeni resnično hitro ukrepanje v zvezi s stanjem v dijaških domovih zadnjih nekaj let. »RES JE, da je težko z zbiranjem sredstev, ki bodo v prvi vrsti namenjena za adaptacijo obstoječih domov...« pravi nadalje avtor, ne ve pa, da s tem prihaja v protislovje s samoupravnim potjo, ki jo venča z zmago in jo proglašajo za edini način. Stavke »NI RES, da nismo publicirali in PLASTICNO (podčrtal D. R.) pokazali stanja...« zahteva malce analize Ugotavljam namreč, da je bil plastičen v prikazovanju stanja (pred tribuno in po njej) le tehnik Mladina in delno Tribuna, ostalo časopisje pa je »javnost obvestilo in jo plastično seznanilo s stanjem« v obliki časopisne notice. Stavku »V tem celotnem procesu smo (mi mladi) odigra-

li RESNICNO vlogo subjekta...« imam pripomniti le to, da je bila javna tribuna o dijaških domovih PRE-TRESLJIVA SLIKA STANJA po domovih vse dotlej, dokler nismo slišali, da se hitro ne da ničesar storiti, da moramo počakati na samoupravni rešitev. Tu pa je ključ mojega očitka tovarišu Rotovniku. Ni mi do teoretičnih razprav o koristnosti samoupravljanja (vanj sem prepričan) ali o »reakcionarnih in konservativnih konceptih«, o »težnjah po vračanju na administrativno reševanje«, želim morda le ponoviti in naglasiti svoj odnos do problema dijaških domov. Želim izpovedati svoje najboljše mnenje o »samoupravnih poteh reševanja«, ne morem pa ase odločiti do administrativnih posegov v trenutku, ko gre za vsodo in minimalno potrebno srečo sto in sto mladih ljudi. Mar hoče Mitja Rotovnik trditi, da v naši praksi ne poznamo administrativnega reševanja? Kaj pa je ukinitve kreditov, ustavitve investicij in, »last but not least«, ukinitve Perspektiv drugega kot administrativne ukrep. In še to: nisem načelno proti administrativnim ukrepom, če so rezultati v družbenem interesu.

Z navdušenjem sem prebral in poslušal vest o uspehu javne tribune o dijaških domovih, o 900 milijonih, ki so namenjeni za nov vajenski dom in za dograditev doma na Vidovdanski cesti. S tem v zvezi pa dajem Mitji Rotovniku v premislek ključno sekvenco njegovega članka, ki izzveni v vojno napoved administrativnim ukrepom. Dovoljujem si namreč ugotoviti, da nenaдна dotacija 900 milijonov za dijaške domove ni produkt samoupravnega reševanja, vpliva od spodaj navzgor, temveč ravno obratno — EDEN TISTIŠ PREKLICANIH ADMINISTRATIVNIH POSEGOV, ki jim Mitja Rotovnik posveča toliko pozornosti. To predzno trditve utemeljujem z informacijo, da je predsednik ljubljanske okrajne skupščine kmalu po tribuni imel sestanek z medobčinskimi šolskim skladom, na katerem so odobrili omenjena sredstva. Pa še to v ilustracijo: Menda je medobčinski šolski sklad od 18 občin uspel pridobiti le dve (Domžale in Kočevje) za akcijo okrog dijaških domov. Radi ali neradi si priznajmo, da so administrativni ukrepi v dani situaciji potrebni in zaželeni.

Dimitrij Rupel

Disharmonije tudi okrog „druge“ poti v demokratizacijo

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Po Novaku naj bi bila torej oba koncepta soglasna glede »principov in načelnih določil o kompetencah zborov«, a če njegov članek podrobno preberemo, vidimo, da se to soglasje zreducira na soglasje o potrebi čim večje demokratičnosti odločanja. Da je v formulaciji: »Glede načelnih določil o kompetencah zborov smo soglasni, pri vprašanju statusa teh zborov pa ne velika kontradikcija, najbrž ni treba posebej pojasnjevati, saj se status zborov izraža ravno v njihovih kompetencah. Za kaj torej gre?

Zagovorniki koncepta institucionaliziranja javnih razprav o Tribuni v volilno telo imajo predvsem en (nedvomno iskren) namen: vodstvo organizacije čimbolj vezati na mnenje članstva, na »voljo naroda«, in to vez utrditi s tem, da dobe javne razprave o Tribuni pravico volitev oz. izbire med kandidati za uredniški odbor. Žal pa pri tem pozablja, da ni nikjer rečeno, da ta gibljivi in nedoločeni zbor res predstavlja voljo članstva, ki bi jo lahko potem preko glasovanja institucionalizirali. Resnično voljo članstva namreč lahko ugotovimo samo ali neposredno (z zborom vseh študentov, z referendumom itd. — o čemer je seveda treba še razmisliti, pri katerih problemih in na katerih nivojih bi bilo to izvedljivo) ali pa posredno preko delegatov — torej na skupščini Zveze študentov. Seveda ne samo na redni letni skupščini, ampak tudi na vsaki drugi (posebni) skupščini med letom (če so bili delegati izvoljeni tako, da predstavljajo ce-

lotno članstvo, in če ni njihovo pooblastilo od članstva omejeno samo na odločanje o problemih, ki so predmet tiste posebne skupščine) ter gotovo tudi na izredni skupščini, ki bi jo lahko sklicali, če bi bilo treba ugotoviti voljo članstva npr. o sestavi uredništva Tribune. Na vse te možnosti sem mislil, ko sem v prvem delu članka pisal o raznih mehanizmih »še demokratičnejšega sprejemanja sklepov« in o možnosti, da se po potrebi izvoli ob tem tudi nov univerzitetni odbor.

Koncept institucionaliziranja javnih razprav o Tribuni v volilno telo je torej že v principu povsem nesprejemljiv, ker v bistvu ustvarja znotraj Zveze študentov nekakšen konkurenčni organ univerzitetnemu odboru. Celotna zadeva je seveda zanimiva predvsem v primeru konflikta med stališči univerzitetnega odbora in študentov na tej razpravi in v takih primerih bi se tudi povsem praktično pokazala velika slabost tega koncepta in njegova dejanska nezdržljivost z našim družbenopolitičnim sistemom.

Ko bi namreč enkrat prišlo do konflikta (to je, ko bi univerzitetni odbor zavrnil neko izvolitev, zbor zainteresiranih študentov pa bi na njej še naprej vztrajal), je popolnoma jasno, da bi bile vse nadaljnje razprave, ki bi skušale ta konflikt razrešiti, usmerjene ne v iskanje sporazumne rešitve, ampak v zaostrovanje konflikta, in to predvsem s tem, da bi pač obe strani skušali prodreti s tem, da bi na zbor privlekli čimveč svojih pristašev, ki bodo dvignili roko, ne glede na to, ali problem sploh poznajo ali ne. Tu pride do popolnoma neplodnih zaostrovanj in ponovne neustrezne politizacije situacije, ki je z resnično demokratizacijo in depolitizacijo v direktnem nasprotju. Razen tega pa kljub nasprotnim zatrjevanjem ta koncept tudi ne predstavlja nobene bistveno večje zagotovitve in možnosti za študente, če so drugačnega mnenja kot univerzitetni odbor. V prvem kot drugem konceptu je namreč konflikt dokončno rešljiv samo s tem, da o zadevi odloči širši organ (skupščina, referendum ipd.) in da se hkrati po potrebi izvoli tudi nov univerzitetni odbor. Potrebno je samo še precizirati mehanizme, po katerih se lahko skliče v takem primeru izredna skupščina (npr., če to zahtevajo tri fakultetne organizacije ZŠ in podobno), medtem ko je dati ta problem na

dnevni red že sklicane skupščine sploh enostavno.

Taki so torej argumenti proti »prve-mu« konceptu statusa javnih razprav o Tribuni (»prve« poti v demokratizacijo) družbe v celoti se bo treba lotiti bolj kompleksno kdaj kasneje, če bo še potreba) in hkrati tudi argumenti za »druge« pot, ki jo zagovarja tudi Jaroslav Novak.

Sedaj pa še nekaj o različnih pojmovanjih oz. »disharmonijah« okrog te »druge« poti. Mislim, da je J. Novak zadel v bistvo problema, da je zapisal: »Če pot v demokratizacijo vodi preko preraščanja institucij, je vprašanje, če jih bomo prerasi s tem, da ustanovljamo ob njih še nove. Konkurenca jih utege celo še okrepiti.« Pri najbolj splošni postavitvi problema (razen formulacije o monopolu demokracije, ki je nevzdržna) se torej strinjava. Razlikujeva se samo pri postavitvi vloge ZK v tem procesu. Pravzaprav samo pri oceni njene današnje vloge, kajti Novakova formulacija: »In tu se nam danes kaže, tudi vloga ZK... kot najzvestejših predstavnikov znotraj delovnega kolektiva« in predvsem nadaljnje so po mojem mnenju vsekakor enake predstavam in konceptom, ki jih ima o svojem nadaljnjem razvoju Zveza komunistov sama. Formulacijo o vodilni vlogi v smislu osveščanja delovnih ljudi o samoupravnih pravicah in uporabljanju le-teh bi bilo seveda treba še nekoliko precizirati s tem, v katero smer usmerja ZK delovne ljudi pri uporabljanju samoupravnih pravic ter z nalogami in potrebami, ki jih je obrazil Marko Kerševan v uvodniku 21. številke Tribune.

Zanimiva je tudi formulacija, da načelo samoupravljanja ne izključuje medsebojnega dogovora komunistov o zavzemanju skupnih stališč, da pa izključuje »obvezovanje članov — če ostanejo seveda na skupni poti z interesi družbe!«. To pomeni, da lahko Zveza komunistov obvezuje svoje člane na zastopanje enotnih stališč samo v tistih primerih, ko je (seveda na podlagi demokratične razprave) z vsi svojimi družbeno odgovornostjo ugotovila, da bi zastopanje drugačnih stališč pomenilo odstop od interesov družbe — s čimer se popolnoma strinjam! To pa je seveda kriterij, ki ga ni izumil Jaroslav Novak, ampak VI. in VII. kongres ZKJ — čeprav s tem seveda ni rečeno,

da so se organizacije in vodstva ZK po tem kriteriju tudi vedno ravnale. Zdi pa se mi, da bo z nadaljnjim razvojem — morda že kmalu — dozorela tudi situacija, ko bo Zvezi komunistov odpadel še ta zadnji (čeprav samo še notranji) element partije in bo proces spreminjanja njene vloge iz (direktivne) politične sile delavskega razreda in njegove države v idejno gibalno silo samoupravljanja končan. To se bo seveda lahko zgodilo takrat, ko bo idejni nivo članov ZK tako visok, da bo brez instrumenta »obveznih večinskih sklepov« lahko paraliziral vpliv družbenih protislovij in osebnih ter grupnih interesov na stališča posameznih komunistov.

Ta proces odprave dem. centralizma bo najprej seveda zajel (torej odpravil) obvezno enotnost pri nastopanju stališč, ki so določena s politiko ZK, torej s sklepi višjih vodstev ZK, medtem ko pa bo verjetno enotnost ob programu ZKJ in ob vprašanih programskih značajah do določene mere obstajala, dokler bo obstajala Zveza komunistov. Odprava demokratičnega centralizma v tem smislu seveda ne pomeni, da si takrat ZK ne bo prizadevala izgrajevati enotna stališča, ampak samo to, da bo to enotnost dosegala izključno in do zadnjega člena samo s prepričevanjem in argumenti, če to ne bo uspelo, pa bodo neprepričani pač še naprej tudi navzven zastopali drugačna stališča.

S tem pa seveda idejno usmerjevalna vloga ZK (imenovati jo a priori vodilno je res nepravilno) ne bo izgubila svojega poslednjega smisla, kot bi bilo razumeti iz članka J. Novaka, ampak se bo šele v celoti realizirala (čeprav bo tudi kot taka z družbenim razvojem in z dvigom idejne ravni in zavesti vseh ljudi začela odmirati, dokler pač ne bo postala sploh nepotrebna).

Druga »disharmonija« pa je v tem, da je Novakovo zahtevo, naj danes, ko smo pred odločilnim mejnikom v progressu družbe (ne vem sicer, pred katerim), Zveza komunistov v procesu odmiranja države kot avantgarda napravi »prvo gesto ter se v svojem bodočem programu ukine kot zaprta politična institucija«, Zveza komunistov v programu in dobron del tudi v praksi že davno izpolnila, čeprav zaviralnih tendenc in tudi birokratskega, zaprtega in monopolnega delovanja seveda še ni konec in nas tukaj čaka vse, komuniste in nekomuniste, še dosti dela.

Matevž Krivac

O konceptu mednarodne strani, reportaži in še kaj

Ob prispevku urednika Inga Paša se mi zdi potrebno spregovoriti nekaj besed. Urednik omenja v svojem članku »O konceptu strani« v 22. št. Tribune, da je redno prihajal v konflikte s pisci takih reportaž, kakršna je bila v isti številki objavljena reportaža P. C. s potovanja po

Sovjetski zvezi. Ni mi znano, da bi obstajali kakršnoli konflikti med P. C. in urednikom, preden je ta stresel nanj svojo filipiko. Prav tako mi ni razumljivo, kaj naj bi bilo slabega v »mladopotovski začetniškem pisanju«. Ni vsakdo ljubljenec bogov. Ingo Paš se je sam zelo dobro ocenil kot »samovoljni in oblastniški urednik«, posebno še, ker se je poslužil svojih uredniških pravic zato, da je omenjeno reportažo opremil s svojim spremnim dopisom in tako hotel postaviti avtorja reportaže na sramotni oder.

S takim ravnanjem prihaja urednik Paš v kontradikcijo s svojim konceptom: po eni strani trdi, da »ne pojmuje Tribune kot list uredništva in ozkega kroga njegovih stalnih sodelavcev... marveč dejansko hoti list študentov sami« — po drugi strani pa tem »študentom samim« grozi javna graja urednika, kolikor bo slednji njihove prispevke ocenil kot »mladopotovski začetniške«. Tak postopek urednika se mi zdi

v nasprotju s »temeljnimi konceptom Tribune«. Za taka obračunavanja so po mojem mnenju edino primerno mesto sestanki urednikov s sodelavci.

Urednik v svojem Konceptu nadalje navaja, da »se nagiba iz mednarodno študentskega v smer zunanje-političnega. Ob tem pa naj ne bi smela trpeti specifična študentska problematika«. Pripominjam, da mi lastne izkušnje s potovanjem po tujini in s študentskih mednarodnih seminarjev kažejo, da med mednarodno politiko in problematiko mednarodnega študentskega gibanja ni kakih ostrih meja. Nasprotno, mednarodni položaj in razmerja sil v svetu se zelo jasno odražajo tudi v mednarodnem študentskem gibanju. Kot urednik mednarodne strani Ingo Paš nedvomno spremlja publikacije mednarodnih študentskih organizacij in bi mu bile tako te stvari lahko jasne. O problematiki mednarodnega študentskega gibanja bi rad spregovoril bolj konkretno kdaj kasneje.

Kot bralec si prav tako kot urednik Paš želim čim več »v resnici duhovito in originalno napisanih reportaž in potpisov esejev«, veliko bolj kot slabo argumentirane filozofiranja o strahu in pogumu naših novinarjev. Soglašam z urednikom o oceni dosedanje mednarodne strani, čeprav ta situacija slika preveč črno-belo. Problematična se mi zdi njegova analiza za to stanje. Ne samo, da prispevki pogosto niso bili kvalitetni, včasih jih sploh ni bilo, mednarodna stran je bila potem napolnjena s fotografijami, ki so v skrajni sili priskočile na pomoč.

Urednik navaja tri pglavne vzroke slabosti, ki po njegovem veljajo za ves naš dnevni tisk: delikatnost obravnavanja zunanjepolitične problematike in pomanjkanje poguma ter strokovnosti piscev.

Nadaljevanje na 9. strani

Razgovor s Cirilom Blagotinškim delegatom mariborskih študentov na VIII. kongresu ZKJ

Ciril Blagotinšek, ki so ga mariborski študenti izvolili za svojega delegata na VIII. kongresu Zveze študentov, je sedaj študent drugega letnika Višje tehniške šole v Mariboru.

Zaprosil sem ga, da je za bralce Tribune odgovoril na nekaj vprašanj.

Kakšna je predkongresna aktivnost mariborskih študentov?

»Jasno je, da bo osmi kongres široko in demokratično iskanje najustrežnejših rešitev problemov, teženj in misli vseh delovnih ljudi Jugoslavije. Zaradi tega je

predkongresna aktivnost našla tudi ugoden odmev med mariborskimi študenti. Samo delo se je razdelilo na dve obdobji: prvo se je nanašalo na študij predkongresnega gradiva po aktivnih ZK, kar je kasneje prešlo na širše razprave. Razprave so bile živahne in vsebinsko bogate. V glavnem so bile usmerjene v obravnavo vprašanj, ki so specifična za posamezni šolski zavod. Če naj ocenim ta prvi del predkongresne dejavnosti, lahko povem to, da je bilo delo vsekakor pozitivno in koristno. Vendar se mi zdi, da je delo potekalo po nekoliko preveč ustaljenih metodah.

Kako se komunisti s svojim delom uveljavljajo v aktivnostih Zveze študentov?

»Zveza študentov predstavlja področje, kjer se lahko študenti komunisti s svojim delom neposredno izkažejo. Biti bi morali aktivnejši, saj imajo idealne prilike, da tu širijo in zagovarjajo pravilno miselnost med ostalimi študenti. Svojih dolžnosti pa se mnogi komunisti premalo zavedajo. Zato leži skoraj vse breme na nekaterih posameznikih, ki zaradi prevelike obremenitve dela ne morejo dosledno opravljati. Menim, da je krivda tudi v slabi povezavi med vodstvi Zveze komunistov in Zveze študentov, seveda le na nekaterih šolah. Če bi se ti bolj povezali in skupno pristopili k izvajanju programa dela, bi bili rezultati mnogo boljši.

Kaj predlagaš k izboljšanju idejno-vzgojnega dela na mariborskih višjih šolah?

»Na to vprašanje sem delno odgovoril že s prejšnjim odgovorom. Moram pa dodati še to, da naj pedagoški kader s svojo miselnostjo in delavnostjo bolj usmerja in vodi študente pri delu. To velja predvsem za kader na srednjih šolah. Sedaj ugotavljamo, da prihajajo absolventi srednjih šol na višje šole s pomanjkljivo tovrstno izobrazbo. Ker je trajanje študija na naših višjih šolah kratko, je skoraj nemogoče nuditi študentom še osnovno ideološko-politično znanje. Mi smo prisiljeni to delati, kar pa nam vzame precej časa in dela, ki bi ga sicer lahko posvetili bogatejšim oblikam.

Ciril je poln misli in idej. Je dober študent, vključuje pa se tudi v delo Zveze študentov, predvsem na ideološkem področju. Zato mariborski študenti pričakujejo, da bo zaupanje in želje na bližnjem kongresu dobro opravil.

Franc Silec

IV. SKUPŠČINA VIŠJE EKONOMSKO KOMERČIALNE ŠOLE

PRIBLIŽAJMO SE PRAKSI

letno skupščino šole. Na skupščini so v glavnem govorili o profilu diplomanta šole ter o nujnih potrebah v bodočnosti. Na šoli si prizadevajo, da bi ustanovili inštitut za gospodarska vprašanja s področja ekonomije, saj bi lahko s tem zelo mnogo pripomogli k oblikovanju diplomanta šole.

Kljub relativno kratkemu obstoju šole uprava že misli na ustanovitev druge stopnje, ki pa se bo bistveno razlikovala od II. stopnje ekonomske fakultete v Ljubljani. Diplomanti te stopnje bodo predvsem praktično usmerjeni za delo v gospodarskih organizacijah. V razpravi so poudarili, da bo moral vsak študent, ki bo dokončal prvo stopnjo, najprej opraviti določen pripravniški staž dveh let na delovnem mestu v gospodarski organizaciji, šele potem mu bo dovoljen vpis na drugo stopnjo. Na ta način bodo lahko še bolj uveljavili geslo šole: »Teorija za prakso!«

Soli je potreben tudi oddelek za mehanografijo, saj bodo tako specializirani od-

delki, npr. oddelek za knjigovodstvo in finance, ogromno pridobili pri praktičnem znanju, zraven tega pa bodo lahko takšni strokovnjaki vpeljali v podjetja sodobne metode beleženja poslovnih dogodkov. Seveda je za to potrebnih precej sredstev, vendar bi takšen oddelek bil prej ko slej nujno potreben in vprašanje sredstev ne bi smelo predstavljati nepremagljive prepreke. Vsekakor moramo posvečati veliko pozornost izobrazbi naših bodočih strokovnjakov, saj je kakor v Sloveniji tako tudi po vsej Jugoslaviji veliko pomanjkanje ekonomistov — praktikov in z investicijami v strokovne kadre bomo lažje pospešili in uravnovesili razvoj našega gospodarstva.

Študentje so našli vprašanje o preobremenjenosti študenta v sodobnem načinu študija ter razpravljali o načinu štiranja. Ugotovili so, da bi bilo zelo dobro ustanoviti debatne skupine, ki bi razpravljale o aktualnih ekonomskih vprašanjih, saj gre danes razvoj s takšnim tempom naprej, da študent ne sme in ne more prebrati samo skript. Vsekakor so pri ustanovitvi takšnih skupin največji problem prostori... Družabno življenje na šoli je prav tako šibko, čeprav je vpisanih čez tristo rednih študentov. Zaradi tega se je uprava šole odločila, da bo z administrativnim posegom poskusila dati študentom nekaj kulturne izobrazbe. Priredili bodo nekaj predavanj o razvoju glasbe ter o likovni umetnosti. Študentje so predlagali ustanovitev kulturnih sekcij na šoli sami, saj da odbor ZS MVZ vse premalo konkretnih rešitev. Vprašanje je samo, ali bodo vsi ti načrti, o katerih so študentje na skupščini razpravljali, res realizirani. Potrebno je močno vodstvo in brezhibna organizacija, le na ta način bomo kaj dosegli. Z administrativnim posegom bomo poživili tudi športno dejavnost, saj se bo moral vsak študent nekajkrat udeležiti kakšne vadbe, ki pa bodo v glavnem igre z žogo.

Skupščine so se udeležili predstavniki skoraj vseh višjih šol z isto usmeritvijo v Jugoslaviji in predstavniki visoke šole za ekonomijo iz Berlina, s katero ima VEKS že podpisano pogodbo o sodelovanju.

Skupščina je v glavnem uspela, vendar je premalo študentov razpravljalo o materialnem položaju študenta. To je bila prava prava edina pomanjkljivost skupščine, in v bodoče bomo morali posvetiti temu vprašanju mnogo več pozornosti kot doslej.

-niš

Tone Partljič

MARIBOR V BESEDI SLIKI IN GLASBI

V ponedeljek, 26. okt. je bila v SNG v Mariboru prireditev z naslovom Maribor, moje mesto, oziroma Maribor v besedi, glasbi in sliki. Predstava je bila v okviru mariborske kulturne revije. Kljub zapisku v Večeru, da je prireditev uspešen, si upam trditi nasprotno. Bila je slaba, nedomiselnost, okorna, skratka, vse je bilo zelo po »domače«, bila je slaba, čeprav so za njo stala znana mariborska imena. Za nizko kakovost so krivi vsi (bolj ali manj seveda) avtorji in interpretatorji. Za tekstovni del je skrbel France Filipič, za likovni Maks Kavčič in za glasbo Vlado Golob. Na sporedu so bili teksti, ki govorijo o Mariboru in njegovi okolici pred vojno, med njo in po njej. Vmes so projicirali slike mariborskih likovnih umetnikov. Tu in tam se je oglasila pesem ali glasbena spremljava z gramofonom. Tako se je spored spremenil v ilustracijo posameznih literarnih tekstov, in to s slikami, ki so nudile le neke vsebinske asociacije s tekstom. Te slike so nastale popolnoma neodvisno od besedila, in posledica je bila povsem razumljiva. Namesto da bi se gledalec lahko posvetil gledanju slike, ga je motil recitator

in obratno. Kaj ima recimo Glazerjeva pesem Poglej za mostu skupnega s Kavčičevo sliko Maribora, pač ne vem. Tako so bili izbrani tisti teksti in tiste slike, ki so se, pa čeprav nasilno, dotikali mesta. Enim in drugim je bila storjena sila. Ker je bila v ospredju tema umetnine, sta bili kvaliteta in umetniška vrednost sekundarnega pomena. Tudi nasilna težnja kronološko prikazati življenje mesta od prve svetovne vojne do danes je izžvenela narejeno, primitivno, enostavno. Kaj je avtorja teksta Franceta Filipiča pripravilo do tega, da je jel razlagati povsem ne-likovno (nmpak literarno), mi ni in ni jasno. Sploh pa je bilo besedilo dokaj patetično. Glasba ni bila v napoto, čeprav je bilo očitno, da je bila spremna glasba k recitacijam slučajna in se recitatorji niso ozirali na njen začetek in konec.

Izvedba tega ponesrečenega teksta je bila slaba. Najbolj je motila tehnična izvedba, ki je ne smela biti tako slaba za prireditev v gledališki hiši, opravičili bi jo lahko le v slabo opremljenih podeželskih dvoranih. Diapozitivi so bili skoraj praviloma prekasni ali celo zamenjani. Režija Borisa Brunčiča je bila preenostav-

na. Po desetih minutah programa je bilo jasno, kako bo predstava potekala do konca. Vse se je ponavljalo. Ali je bila dolgotrajna tema njegova zamisel ali pa tehnična napaka? Interpretatorji Mileva Godinova, Jankova, Rado Pavalec, Slavko Jug, Milena Muhičeva, so bili srednje slabi. Ugajala je le Jankova in Muhičeva, Godinova je bila sentimentalna in se je motila, Pavalec patetičen, ne vem pa, zakaj se je med recitatorji pojavil pesnik Slavko Jug, ki seveda ni ustrežal. Tekst je brala Kataliničeva, napovedovala ka mariborskega radia.

Zdi se mi, da bi se podobnih, sicer izvirnih zamisli, morali lotiti bolj profesionalno, torej resno.

Kako je mogla iziti v Večeru tako ugodna vest o prireditvi, mi tudi ni jasno. Ali ni to za mariborsko obveščanje vse prevečkrat tako nekritično? S tem se vendar samo slepimo in ostajamo še naprej na nizki ravni, kar je omenjeni večer potrdil. Tudi število gledalcev ni bilo ravno tolikšno, da bi to omenjali v listu.

ŠE: NEUGODEN REZULTAT

V zadnji številki Tribune smo lahko prebrali zapis Draga Mirošiča Neugoden rezultat, ki govori o deležu mariborskega dipisništva pri oblikovanju koncepta kritične in angažirane Tribune. Pisec je z nekaj apasivov poskušal osvetliti razmere v mariborskem dipisništvu, vendar mu je to samo delno in enostransko uspelo.

Ko sta se pred letom dni »združila« Tribune, list ljubljanske univerze in Katedra mariborskih študentov, je malokdo pomislil na to, da se združujeta lista s popolnoma različnim konceptom urejanja, z bistveno različnim zahtevam bralcev in različnim namenom izhajanja. Danes ni nobena skrivnost, da je bila »združitev« neprostoovoljna in da so med tedanjima uredniškima odboroma vladala določena nesoglasja,

ki so se manifestirala na IX. konferenci jugoslovanskega študentskega tiska v Mariboru. Pobudniki združitve bi takrat vsekakor morali upoštevati te argumente. Argument izoblikovanja enotnega lika slovenskega študenta, ki ga pogosto omenjamo kot glavni motiv združitve, je delno za lase povlečen. Z istim motivom bi najprej lahko združili univerzitetni odbor ZS in odbor Zveze študentov MVZ, saj predvsem ta dva po svojih močeh oblikujeta lik slovenskega študenta vsak na svojem področju in na svoj način. Prav tako bi z istim argumentom naredili iz mariborskih višjih šol prvostopenjsko podružnico ljubljanske univerze, saj bi le tako izoblikovali enoten profil slovenskega študenta, sodobnega svobodnega intelektualca. Vsem je jasno, da so mariborske višje šole usmerjene v vzgojanje prvostopenjskih strokovnjakov, ki se bodo po dveh ali treh letih študija vključili v proizvodnjo. Mislim, da se v sedanjih situaciji lik prvostopenjskega študenta bistveno razlikuje od študenta, kar je edino pravilno.

Po formiranju dipisništva Tribune v Mariboru se je zbralo večje število sodelavcev. Ze v začetku je bilo jasno, da za okrog 30 nekdanjih urednikov in sodelavcev Katedre pri novem listu ne bo dela. To je bilo v času, ko je Tribuna komaj iskala in razvijala koncept kritičnosti in angažiranosti. Zaradi zmanjšanega kadrovskega vprašanja in

slabe delitve dela je po določenem času v dipisništvu ostala skupina sodelavcev, ki se je v delo pri Katedri vključila pri zadnjih petih številkah. Razumljivo je, da ti sodelavci, študenje prvih letnikov in srednješolci, niso bili in niso sposobni pisati problemskih člankov, vsaj ne tako globoko zajetih kot sodelavci ljubljanskega uredništva, večinoma študentje druge stopnje fakultet z nekajletno prakso v novinarskem udejstvovanju. Mladi mariborski sodelavci so šele iskali in še iščejo svoj izraz. Tovariši Drago Mirošič je pri svojem zapisu gotovo pozabil, da je Tribuna porabila do svoje izgradnje do koncepta kritičnosti in angažiranosti 14 (štirinajst) let, Drago Mirošič pa to zahteva od mariborskega dipisništva v slabem letu dni.

Kaj je bistvo kritike in kje je resnica? Ne oporekam resnici, da je mariborska rubrika med tremi ali štiri mi »slabšimi« rubrikami v Tribuni, ki nosijo poteze preveč gole informativnosti in neangažiranosti. Informativnost na mariborski strani je bila resnično na prvem mestu in je le proti koncu preteklega študijskega leta začela kazati prve znake kritičnosti. Ob prvih številkah tekočega študijskega leta pa je bila ponovno zgolj informativna. Kritika, da so članki nekritični, ne odgovarja resnici, saj je uredniški odbor na sejah kritiziral le premajhno obravnavanje problemov in ne

nekevaliteto (večine) člankov, saj so bili ti v redu in skrbno napisani.

Ugotovitev pisca, da ni bilo napisanih tako kvalitetnih člankov, da bi prodrl na prvo stran ali na v notranjo rubriko, se mi zdi pavšalna, medtem ko je bilo sodelovanje v kulturni rubriki, humorju ter še mogoče v športni rubriki kaj več kot to, in ne katerega sodelovanja obiti. Majhna analiza pokaže, da je bilo na humorju približno 30 odstotkov pisanega humorja (humorski, asorizmovi) mariborskega, na športni strani dvajset odstotkov, na straneh kulturne rubrike pa so mariborski sodelavci redno obveščali o kulturnih dogodkih in načeli tri ali štiri ključne probleme mariborskega kulturnega življenja.

Nadalje govori pisec o vnemi odbora ZS MVZ za ustanovitev lastnega glasila. Mislim, da je trenutna situacija najugodnejša za ustanovitev lastnega glasila in da je akcija odbora ZS edino pravilno zahtevala od tega odbora, ki mu nismo niti formalno dali važnejših spremembah v uredništvu (razen, da je plačeval račune za mariborsko dipisništvo), da se v večji meri angažira pri urejanju notranjih zadev, je nesmisel. Razen tega je pobuda za izdajanje lastnega glasila prišla iz vrst študentov in je razumljivo, da se je odbor ZS aktivneje priletel temu vprašanju.

Slavko Pukl

O tribunini kritičnosti

Kritiko in kritičnost je nujno potrebno še naprej razvijati. Osnova, ki jo imamo sedaj, s tega aspekta, je nezadovoljiva. Dotaknil bi se našega časopisa, časopisa slovenskih študentov Tribune. Menim, da bo uredništvo toliko samokritično in bo objavilo, posebno pa upoštevalo, moje besede.

Tribuna se mora boriti proti družbeno-politični pasivnosti študentov. Tribuna mora postati izraz študentov in ne le glasilo ozkega kroga stalnih sodelavcev ali celo glasilu uredništva.

V prvih dveh dosedanjih številkah so bili avtorji večine objavljenih člankov uredniki Tribune. Strinjam se, da tudi uredniki sodelujejo s prispevki v našem listu, menim pa, da je večja dolžnost urednikov, da skrbijo, kakšni članki se objavljajo in preprečijo objavljane neodgovornih člankov.

Ce ne bi bilo prispevkov drugih avtorjev razen prispevkov urednikov in tovariša D.D., bi se človek potolažil, toda prispevkov je bilo dovolj. Po mojem mnenju je bila večina neobjavljenih člankov bolj primerna za objavo kot članki: Nogometaši Olimpije — študentje, Velike težave novincev, Glosa o javni koristi, študijski režim in neizpolnjeni pogoji in še nekaj drugih. Vsi so dali absurdno deformacijo.

Članek Nogometaši Olimpije — študentje je dobil že v drugi številki primerno kritiko. Upam, da bo tudi članek Glosa o javni koristi deležen podobnega. Čeprav nisem pravnik, se z marsičem v tem članku ne strinjam. Želim, da si ta članek dobro ogledajo pravniki ali pa tisti, ki delajo na področju te problematike, če sodi takšno interpretiranje za objavo v časopisu.

Nimam namena, da bi temeljito analiziral pomanjkljivosti prvih števk Tribune.

ne. Hocem se dotakniti le dveh člankov v drugi številki, ki jih je priobčil tovariš urednik pod šifro -iv. To sta članka Velike težave novincev ter študijski režim in neizpolnjeni pogoji.

Ob članka sta bila zelo obsežna, nista pa imela ne repa ne glave, da o vsebini ne govorim.

Ne pišem zaradi osebne inferiornosti, ker ni bil objavljen moj članek. Ali čakamo na deus ex machino, temveč zato, ker je izrazil sekretariat socialno-ekonomske komisije UO ZSJ, da je bila socialno-ekonomska komisija prikrajšana, ker za moj članek o kreditiranju in subvencioniranju skoraj ni bilo prostora. Objavljen je bil zelo nepopolno. Pišem tudi zato, ker sem prepričan, da je omenjeni tovariš urednik povzel ideje oziroma celo stavke iz mojih obeh člankov. Mnogo so mi očitali, zakaj dopuščam objavljati v časopisu prispevke ljudem, ki se ne spoznajo na socialno-ekonomsko in študijsko problematiko. Oba članka omenjenega avtorja sta bila namreč neargumentirna.

Veliko težave novincev ter študijski režim in neizpolnjeni pogoji. V obeh člankih je mnogo idej oziroma celo stavkov iz mojega neobjavljenega prispevka, ki govori o težavah novincev na socialno-ekonomskem in študijskem področju ter iz mojega nedosledno objavljenega članka Nov način subvencioniranja. O reformi študija sem govoril že v prvi številki Tribune v razgovoru ob izmenjavi študentskih delovnih brigad (Kontrast v našo škodo). Omenjeni urednik interpretira v »svojem« članku, da je pritok študentov novincev letos mnogo večji kot pretekla leta. Naveda letošnji vpis novincev na posamezne fakultete, ki je absolutno netočen, saj se je po vseh fakultetah vpisalo večje število novincev. Če pogledamo številko o letošnjem vpisu, ugotovimo, da se število

vpisov novincev, s primerjavi s številom iz lanskega leta, ni bistveno spremenilo.

Sedaj bi vprašal tovariša urednika -iv, kje je dobil podatke:

— da spiijo v Kolegiju po trije študentje na eni postelji?

— o kreditih, številu letošnjih prijavitelcev, o poročstvu?

— o reševanju prošelj v Akademskem kolegiju?

— o podražitvi hrane po letu 1964?

Se bi lahko vpraševal.

Naj še enkrat omenim, da je imel moj neobjavljeni prispevek naslov: Ali čakamo na deus ex machino. Tovariš -iv pa je v »svojem« članku napisal skoraj enake besede, vendar je povedal čisto nekaj drugega. Upam, da bo tovariš -iv ugotovil napako. Za boljšo orientacijo povem, da je napaka velika. Nastala je verjetno zaradi nepoznavanja latinskih izrazov. Stavek je povsem kontrasten mojemu naslovu neobjavljenega članka, čeprav so besede skoraj enake.

S predlogom osnutka statuta Tribune, ki je izšel v tretji številki Tribune, se v glavnem strinjam. Menim pa, da predlog osnutka govori predvsem o spremembah v formalni organizaciji dela, pogrešam pa vsaj okvirnih smernic za vsebinsko delo lista, ki ga urejajo začasni uredniki.

Ker sodim, da se bodo dosedanja začasni uredniki potegovali za svoja uredniška mesta tudi v prihodnje, bi želel, da se skušajo le-ti že sedaj držati predloga osnutka statuta Tribune, le tako si bodo zagotovili zaupanje študentov.

Želim, da objavi uredništvo v prihodnji številki še svoje predloge za vsebinsko delo, ker mislim, da se dosedanja uredniki držijo določenih smernic. To bo gotovo zanimalo široko študentsko javnost. Posebno priporočam to objavo, ker bo skupščina UO ZSJ šele v decembru.

Veseli me, da predlog osnutka statuta Tribune teži, da študentski list preraste sindikalistično ozkost in mora postati glasilo vseh študentov — vse univerze. Le

tako bo zanimiv za študente in tudi za našo široko javnost.

Martin Stiplošek-Tine

Veseli me, ker se glede usmeritve Tribune popolnoma strinjava. Ker se mi zdi del tvojega dopisa mnogo pomembnejši kot nezadostno premišljeni in argumentirani napadi na posamezne sestavke, objavljene v prvih dveh letošnji številkah Tribune, bom torej nekaj vrstic odgovora, ki ga terja od mene, posvetil tem pomembnejšim vprašanjem.

Praviš, da se s predlogom osnutka statuta Tribune, ki je izšel v tretji številki, v glavnem strinjaš, pogrešaš pa vsaj okvirnih smernic za vsebinsko delo lista in te smernice naj bi po tvojem nakazali uredniki posameznih rubrik. Menim, da bi bila objava manifestov, ki naj bi jih sestavili in v njih obrazložili svoje kriterije urejevanja povsem odveč, saj je celoten list odprt vsem študentom, seveda tudi tistim, ki se z delom uredništva ali posameznimi sestavki ne strinjajo. Te poti bi se bil lahko poslužil tudi ti, v kolikor se z mojima dvema sestavkoma nisi strinjal. Podatke, za katerih izvor me izprašuješ, sem dobil od tebe, ko sem te zanje prosil, saj si prišel k meni na razgovor kot predstavnik socialno ekonomske komisije, ne pa kot prizadeti avtor sestavkov, ki zaradi kvalitete neustreznosti niso našli mesta v Tribuni. Verjemi pa, da o materialnih vprašanjih študentov, študijski reformi in še nekaterih vprašanjih, ki jih navajajo, nisva pisala prva ne ti in ne jaz, zato je iskanje sorodnosti problematike in pristopa v najmanjši meri neresno.

V kolikor sta te prizadela »neobjektivnost« in »zameđenost« ostalih člankov, ki jih navajajo, se potrdi in napiši primeren odgovor, saj to je navsezadnje tudi tvoja dolžnost.

Ivo Vajgl

SREDNJEŠOLCI

osnovno načelo današnje (nič kolikokrat) reformirane šole in statusa dijaka na šoli, s katerim postaja subjekt učnevezgojnega procesa, je še dodal Gorazd Mišić.

Prav tako so tudi mladinske ure, o katerih so veliko razpravljali (in bolj malo naredili), prinesle novo vsebino dela, dovršene in izpolnjene programe. Med mladino na šolah so prav te ure našle pravo mesto in tudi svoj smisel.

Lahko zapišemo, da je dosedanje tekmovaljevo svoj obstoj (kljub slabemu začetku povsem opravičilo in da je bila popolnoma nova oblika dela na zelo širokem področju.

Tekmovaljevo je doseglo svoj osnovni namen, saj preko učnega uspeha vrednoti dijake kot enakopravne člane šolske skupnosti, obenem pa smo dosegli doslednejše izpolnjevanje reformnih načel. Le v takem procesu ostaja šola vzgojitelj sposobnih proizvajalcev in upravljalcev naše družbe.

Mitja Meršol

Tekmovanje za boljši učni uspeh

Nedavno se je zaključilo okrajno tekmovaljevo za izboljšanje učnega uspeha na srednjih šolah ljubljanskega okraja. To akcijo je pred dvema leti razpisala komisija za izobraževanje pri OK ZMS Ljubljana v sodelovanju s svetom za šolstvo pri okrajni skupščini Ljubljana.

»Namen tega tekmovalja je bil, da se izboljša učni uspeh, ki je bil v prejšnjem šolskem letu ponekod porazno nizek (tudi pod 50 odstotkov),« je povedal predsednik komisije GORAZD MIŠIĆ. »Poleg tega smo s tekmovaljem poskušali zajeti najširšo dejavnost mladine na srednjih šolah: od že omenjenega učnega uspeha, preko problemov idejnosti pouka, do vseh interesnih svobodnih aktivnosti.«

V prvem letu tekmovalja je bilo pre-

cej skeptično. Dejansko tekmovaljevo v zne prepozicije... zato je bilo razumljivo, da so marsikje gledali na tekmovaljevo precej skeptično. Dejansko tekmovaljevo v začetku ni bilo uspešno. Prej bi lahko rekli, da je to povzročilo jezo posameznih šol, ki kljub dejavnosti zaradi neizdelanih kriterijev tekmovalne komisije, niso dobile nagrad.

Uspešnost drugega, za zdaj zaključene, dela tekmovalja pa nam kažejo zelo konkretni rezultati. Izmed 38 šol, toliko jih je vzdržalo do konca tekmovalja (na začetku jih je bilo prijavljenih 83), je dobilo nagrade osem šol: gimnazije iz Škofje Loke, Kamnika in Kranja, TSS, KMRL, novomeško učiteljsko, zobotehnična šola iz Ljubljane in izobraževalna centra za trgo-

vino in gostinstvo ter kovinski center z Viča.

Na vseh prijavljenih šolah, posebno pa še na omenjenih, se je zelo povečal trud pri učenju, kar je prav gotovo posledica doslednejših metod dela Zveze mladine in šolskih skupnosti. Dijaki so pokazali večje zanimanje za probleme učnih načrtov, odnose med njim in profesorji (v tem primeru ne pretiravamo). Vse to je predvsem petekalo v okviru internih razgovorov, preko mladinskih ur, seminarov, nalog, interesnih krožkov, krožkov za samopomoč, predavanj. Tekmovaljevo je pokazalo precejšnje rezultate na področju izboljšanja učnega uspeha, v zrelem pristopu do vseh pojavov na šoli, do javnega ocenjevanja — počasi dosegamo tisto

Kaj je s klubi OZN v Pomurju

V Pomurju so se pred nekaj leti pojavili mladinski klubi OZN. Zelo hitro so se razširili in kmalu so postali ena važnih oblik udejstvovanja srednješolske, pa tudi ostale mladine. Najbolj delavni klubi so bili na soboških srednjih šolah: na gimnaziji, ESS in učiteljski. Da je bilo njihovo delo res uspešno, nam priča pohvala republiškega centra pred dvema letoma.

Tako je bilo delo klubov v preteklosti. Kaj pa sedaj? Ko nekoliko prečimo sedanje delo, ugotovimo, da od tistih začetnih uspehov ni ostalo pravzaprav skoraj nič. Klubi OZN na soboških srednjih šolah le živijo, pa tudi na podeželju ni položaj nič boljši. Vprašujemo se, kaj je pravzaprav povzročilo takšno stanje. Ali mladine res ne zanimajo več sodobni problemi? Ne, vzroke moramo iskati drugje. Da je prišlo do takega stanja, je predvsem kriva kratkovidna kadrovska politika. Pred leti niso posvečali veliko pozornosti vzgoji mladih kadrov za vodstvo klubov. Klube so vodili večinoma dijaki zadnjih letnikov, ki dijakov nižjih letnikov niso upajali v delo. Tudi seminarje za vodstva klubov, ki jih je vsako leto prirejal republiški center, so obiskovali le starejši člani klubov. Ko so ti dijaki zapustili zavod, je nastala vrzel, katere posledice so prav danes še posebno občutne.

Mogoče je za tako stanje nekoliko odgovoren tudi ustanovitelj klubov OZN — republiški center, ki je v zadnjem času pretrgal skoraj sleherne stike s posameznimi klubi. Vsekakor bi bila njegova naloga, da bi od časa do časa kontroliral dejavnost klubov ter jim pri njihovem delu pomagal premagovati vsaj začetne težave. S tem bi se nekoliko osamosvojili.

Končno pa je tu še en važen faktor, ki zavrinalo vpliva na delo. To so slabi mentorji klubov na posameznih šolah. Ponekod so bili izbrani zelo neprimerno,

Svoje mentorstvo so vzeli le kot nujno zlo. Predvsem bi mentorji morali biti taki ljudje, ki jih zanima sodobna problematika in delo z mladino. Po nekaterih šolah so mentorje kar administrativno določili, ne glede na njihovo sposobnost in voljo do dela.

Tudi povezava med posameznimi klubi je zelo slaba. Vsekakor bi bilo koristno, da bi se klubi tesneje povezali ter na ta način izmenjevali izkušnje, ki so si jih pridobili pri dosedanjem delu.

Ugotovili smo, da položaj pomurskih klubov ni posebno rožnat. Izhod iz te krize, ki je, upajmo, samo trenutna, mora biti. Klubi bi se čimprej morali povezati z republiškim centrom ter zaprositi za pomoč. Izvoliti bi bilo potrebno primerne mentorje in vzpostaviti dobre stike s posameznimi klubi. Le na tak način bo delo spet steklo po normalnem tiru.

-jak-

MARKSISTIČNI KROZEK NA UČITELJSKI V Murski Soboti

Ze lansko leto je na učiteljski v Murski Soboti uspešno deloval marksistični krozek, ki so ga ustanovili na pobudo dijakov samih.

Tudi letos bo krozek deloval. Obiskovali ga bodo predvsem dijaki zadnjega letnika in pa tisti dijaki, ki se pripravljajo na sprejem v ZK.

Dijaki se bodo v marksističnem krožku v obliki referatov seznanjali z aktualnimi političnimi problemi doma in v svetu, predelali pa tudi bodo program in statut ZKJ.

- jak -

KNJIŽEVNE REVije

Dobro stevilka književne revije NOVA OBZORJA (za pododbor sta jo uredila D. Redep in M. Kramberger) je posvečena sodelovanju med novosadskimi in mariborskimi književniki. Tako imamo možnost spoznati na več kot sto straneh revije dela književnikov obeh mest, ki se nam predstavljajo s krajšimi ali odlomki iz daljših literarnih stvaritev, tako proze, poezije, dramatike, esejistike kot knjižnih ocv. Vsa dela so objavljena prvič, razen dveh izjem.

Revija nas usmerja predvsem v dve smeri: 1. V smer vsebine posameznih del, kajti le-ta je pestra in zanimiva, tako da zadovolji (po- udarjam: samo po tej plati) tudi oku literarno zahtevnejšega bralca in

2. v smer kvalitete, saj je ta beseda pri ve- čini članov izgubila svoj ustaljen pomen.

Proza: Redepov izbor esejev iz še neobjav- ljene knjige »Obisk v Novem Sadu« je opozori- na njegov tenkočutni in prefinjeni posluh dobre- ga opazovalca in zapisovalca kulturnih in zgodo- vinskih znamenitosti mesta, pokrajine, ljudi ter hvalo v nebo pojočega pristaša Novega Sada. Njegovi eseji so predvsem (in samo) eno: odlič- no sestavljeni delovni programi za opeševalno in turistično društvo Novega Sada. V njih je namreč vse polno dobrih napotkov, mnenj in su- gestij, kako naj se uredijo mestni trgi, zelenice, kako naj se ohrani zgodovinski videz starih hiš in kako naj se pripravijo kulturne in zabavne prireditve.

Majtenjev kratek »Zapisek o Veljku Petrovi- ču« izraža pisateljevo globoko spoštovanje do Petrovičevega dela in njegovih zaslug pri popu- larizaciji madžarskega slovstva v jugoslovanski literaturi. Članek je napisan preprosto in brez večjih pisateljevih pretenzij, da bi bralcu posre- doval vrednejše in zanimivejše podatke, pa ne v obliki subjektivno zapetega hvalospeva.

Saffer objavlja prispevek »Mrgla na reko«. V tej sicer zanimivi, vsekoli napeti in lepo gra- deni zgodbi je veliko filozofskega razmišljanja o volkovih in hrčkih, kar pa je avtorju le asoci- acija na obče človeško družbo in nezdruve me- sebojne odnose v njej. Konec zgodbe je nečin- kovit, brez zaključne poante.

Problem v noveli »Osebnost« Aleksandra Tiš- me je aktualen in zanimiv. Predč, delavec je drugič poročen. Včasih pretepe ženo, jo vara in zmerja. Zena mu pomeni le orodje, ki si ga ved- no jemlje z nepremišljenim poželenjem. Zahteva, da mora izvajati vse okrohatiko sladostrastja, za katero je ut-gnil zvedel. In v ženi se je sredi noveletnega dne vse uprla.

V njej je upor zmagal nad suženjstvom in pokorščino moži, in ko je le-ta spal, ga je ubi- la s sekuro. Pisatelj je »zalila« zgodbo vse preveč s sentimentalnostjo in tako poceni dosegel, da ljudem ob branju stopijo solze v oči. Večji del zgodbe je po vsebinski verjetnosti precej napih- njen, izraz grob. Konec je naravnost kričec primer banalnosti, »zalila« s poceni solzavostjo. Akterji so psihološko popolnoma aepglobljeni in neizdelani. Se najbolje je upodobljen lik Pre- diča, surovega, seksualno prepotentnega in um- sko ne popolno uravnovešenega fanta.

Svajncerjev odlomek iz romana »Ulice brez ljubezni« nas ni prepričal. Izbrani odlomek ne napoveduje najboljših reklam za avtorjevo novo knjigo. Zgodba gospoda Frececa, ki obuja spo- mine na dekleta ob prelistavanju albuma in ob gledanju njihovih — njemu podarjenih — slik, je plitva. To je srednješolsko napisan tekst, poln ponesrečenega in suhega moraliziranja in filozofi- ranja. Nobene takšne kvalitete ni v njem, da bi

romanu zagotovil daljše dobo »popularnosti in zanimanja med ljudmi. Dialog je na nekaterih mestih zanimiv, precej hudomušen in prijeten za branje. Motiv zgodbe je star, obrabljen in ni- ti sam Svajncer in njegov napravi iz njega kaj več kot tekoče napisano zgodbo.

Gaborovičeva nam je ponovno dokazala svoje pisateljske kvalitete. »Most« je skrbno in funk- cionalno napisana zgodba, v kateri ni lažnega sentimentalizma, pač pa globoko poznavanje me- dčloveških odnosov, psihološko dovolj poglobljene osebe in aktualnost.

Suhodolčan je s svojim »Človekom, ki je bil« (ni groteska) posegel v sodobno družbeno doga- janje. Dramatski prizor je precej neurejen in de- skriptiven, vendar duhovito napisan tekst.

Rudolf in Kramberger sodelujeta z dvema člankoma s področja kulture. Prvi je objavil dol- govečni članek »O problemu vrednotenja abstrak- tne umetnosti«, drugi pa »Improvizacije o proble- mu komunikativnosti«.

Pesmi: Štefanova ni v svojih pesmih pove- dala ničesar novega. Acs se zateka k obravnavi človekove eksistence (pesem Kaj si). Popović in Feher se v pesmih poslužujeta »reportažnega« načina zapisa aktualnosti (Prodajalec časopisov in Razglednica). Po obravnavanih problemih sta si dokaj podobna. Oba se zateketa k precejšnji meri filozofiranja in besednega igračkanja. Pri Feherju se čuti v nekaterih pesmih subjektivna zadržanost nad današnjimi pojavi (Molčec sporo- čilo pesnika od daleč, Sopotniki). Najbolj je presenetila Melvingerjeva, ki je priobčila tri pe- smi, od katerih sta boljši »Kraji, kamor plove- mo« in »Snege«. Pesmi odlikuje precejšnja mera originalnosti, jedrat izraz, iskrenost in nežna ki- tica. Njene pesmi razodevajo precejšnjo ambici- oznost. Forstnerič je v svojih pesmih (Iz cikla »Pijani Kurent«) originalen po tematični, vendar nediscipliniran v izvedbi. »Odlikujejo« ga poceni verzji (na primer: iz pi kot piščanec) in nesmi- selno ter nasilno zložene metafore (na primer: ... nobena kaplja vode ne začivka ... ali: lajajoča trava ... pa: temni grozd sololova ...). Filiničeve pesmi so banalne in prisiljene (Moja ulica), v katerih skuša biti zabavljive in smešne postreže pa nam le z zastarelim in s prahom obarvanim humorjem (... ulice, zadel sem jo na loteriji kot ženo, stanovalje in sveta grčasta kolena). Vsebinsko se igravka z besedami in se po nepo- trebnem zapleta v nesmiselno tautologiranje (Bela's o poljskem strušcu z čelade, prvi stavek), ki ne da nobenega pozitivnega rezultata, razen ureč- nje mere »umetnosti« ob daljšem branju.

petih stavkov. Jug je umirjen, nevsiljiv, vendar ne pove ničesar novega. Gajškova pesem »Idila« je slaba (morda najslabša v reviji in nezrela za objavo), skrajno neenotna, polna brezsmiselnega natočevanja in prisiljenega igračkanja z verzi, ki so okorni in stereotipni.

V zadnjem delu so knjižne novosti ocenili: Rudolf roman Crnjanskega »Selitev«, Melvinger- jeva pesniško zbirko Gregorja Strniše »Jednoroge in Forstnerič »Pesmi« Oskarja Daviča in »Stihes Vaska Popa.

Kaj nam torej nudi pričujoča številka Novih Obzorij?

Mirno lahko zapišemo:

— da je prozni del močnejši (po kvaliteti) od pesniškega,

— da prozaisti vsi po vrsti posegajo v svojih delih v današnji čas, skušajo biti aktualni in problemski. Za pesnike lahko trdimo to v veliko manjši meri, kajti pri njih prevladuje zastarela obravnava izrabljenih motivov (delni izjemi: Mel- vingerjeva in Forstnerič);

— da je večina proznih del brez večje literar- ne vrednosti, brez globlje pisateljeve zavzetosti za globjo obravnavo problemov. Prav zato je ve- čina proznih del deskriptivnih (zlasti Majteny in Svajncer) in

— da so pesmi vse preveč banalne, verzi pri- siljeni, metafore nemogoče (Forstnerič).

Tone Vrabl

Glosa o prevrednoteni kritiki

Vse bolj se tudi pri nas uveljavlja zelo razgibano poseganje kritike na vsa živ- ljenjska področja. Tako posveča ves tisk, če izzamemo izrazito dnevno obveščeval- skega, najvidnejši in največji delež svo- jega prostora prav tej dejavnosti: preso- janju, ocenjevanju in poročanju vsako- dnevnih in umetnostnih dogodkov. Ta proces posoga na najrazličnejše plasti na- še resničnosti in poskuša tako opravljati svojo osnovno in družbeno pomembno nalogo: trezno preverjati dejavnosti in sadove te dejavnosti ter z metodo objek- tivnega usmerjanja odkrivati nenehno no- ve poti novim pojavom. Skuša najti zane- sljiv način kodifikacije in vrednotenja po- sameznih umetnostnih ali vsakdanjih po- javov. Pri tem je nemajhne pomembnosti sposobnost globinskega vrednotenja, za- kaj le večrazsežnostno osvetljevanje pro- blemov lahko da v svoji sintezi nove vred- note.

Na prvi pogled je tak razmah kritične misli kajpada ohrabrujoč in razveseljiv, saj je razvoj sposobnosti v presojanju na eni strani znak večje zrelosti piščega občinstva in celega naroda obenem, na drugi strani pa ruzrast in poglobitev živ- ljenjskih kriterijev navznoter in navzven.

V resnici pa razodeva ta plodovitost hudo zadrego sočasne kritične dejavnosti, ki je na svoji poti zašla. Njene meje so se namreč naenkrat tako premaknile, da se je začutila v kaotičnem vrtincu, ki je v njem zgubila spred oči najprej osnovni namen in obseg, potem pa začela iskati v različne nove smeri.

Seveda je tak položaj popolnoma dia- lektičen, logičen in razumljiv. Meje v umetnosti sami, v pojmovanju in tretira- nju umetnosti, so se odločno spremenile. Temu je naravno moral slediti tudi prem- ik v kritiki, ki je bila do nedavna ome- jena na zelo ozek krog ljudi, katerih glav- ni posel je bil posredovati med umetnost- nimi področji in občinstvom. V svoji ab- straktni razmejitvi in nejasni definiranosti je kritična dejavnost vendarle še naležala pri večini maloštevilnih kritikov na bolj ali manj enako razumevanje njene naloge, vloge in metode. Naletela je na bolj ali manj enako razumevanje tudi pri bralcih. Danes se je ta krog posredovalcev zelo razširil, kritika sama pa se je preselila s prvotnega zgolj ozko umetnostnega na celo vrsto novih področij. Zategadelj je razumljivo, da je naletela že tako nejasna opredeljenost tega pojma na še bolj ne- jasne interpretacije in razumevanja, da je zgubila jasne meje svojega predmeta.

Priznati moramo torej, da se je pojem kriti- ka, ki resda tudi doslej ni bil točno ustrezajoče označen, PREVREDNOTIL v svojem semantičnem bistvu do tiste mere, ko mu grozi popolna ne- preglednost in meglenost.

Sikrajnje tvegano bi bilo v tem spremenjenem obsegu vsebine iskati osnovne tendence nadalj- njega razvoja kritične misli. Kljub temu se mi dozdeva, da moremo slutiti v grobem vsaj ne- kakšno dualistično razcepitev celotne vsebine v dve glavni smeri:

S prvo mislim na kritiko, ki hoče po svojem osnovnem notranjem imperativu zadobiti popolno samostojnost in neodvisnost. Na kritiko torej, ki postaja nova veja umetnosti. Njena vresposlona koncepcija sloni na radikalni prikrititvi poveza- nosti med kritično dejavnostjo in umetnostjo vobče.

Ta kritika noče biti več življenjsko odvisna od svoje rednice — umetnosti, hoče se osamo- svoboditi. To dosega na tak način, da vse manj izpoveduje konkretne rezultate te umetnosti, na- mesto tega pa sprejema v svoje bistvo čisto no- ve elemente, filozofske, teoretične in druge, ki naj jo čim bolj oddaljijo od toge navezanosti na neposredni, to je umetnostni motiv. Če pa še mora ostati pri osnovni razlagi umetnostnega pojava, potem dela to na čim bolj abstrakten in neoprijemljiv način.

Bark-Hojnik Miro, Denar (Z razstave v Studentovskem naselju)

Tako prihaja do velikega notranjega paradok- sa: osnovni namen kritike je v tem, da zapletene umetnostne pojave poenostavi, razlaga, bolje povedano, jih transformira v enostavnejše, do- jemljivejše, tudi bolj racionalne vrine. Navse- sadnje, tudi sam semantični pomen besede kriti- ka zajema v najbolj klasičnem pojmovanju raz- laganje, posredovanje in presojanje umetnosti. Ta nova, prevrednotena kritika pa dela obratno: svoj objekt zapleta, poskuša ga spraviti v čim bolj iracionalne formule.

Seveda, tu gre za resnično kritiko. Tej ne smemo odrekarati pravice, da se reši izrazitih ve- zi, ki bi jo vezale na njeno področje. To pravico si je pridobila tisti trenutek, ko smo ji začeli priznavati vsaj nekaj potoz prave in samosvoje umetnosti. Zategadelj je razumljivo, da bo da- našnja kritika, ko bo postala popolna veja umet- nosti sploh, tudi popolnoma zankala svojo red- nico, postala bo popolnoma nevezana na karkoli. Takrat je seveda ne bomo smeli imenovati več kritika, tudi esejistika ne, ker ta dva pojma ne moreta biti popolnoma nevezana na karkoli. In danes smo že krepko pred tem obratom.

Priznajmo, da Slovenci vsaj za zdaj te vrste kritike še nimamo dosti. Zato pa je toliko plo- dovitejša, in z njo smo razmišljanje začeli, dru- ga smer kritične dejavnosti, ki so jo doslej po- imenovali z oznakami duinarska, novinarska, tu- di spontana, ki pa bi ji danes, po omenjenem prevrednotenju, najbolj ustrežal naziv enodne- vniška ali reakcijska kritika. Reakcijska zato, ker je najpogostejše posledica samo trenutne ne- gativne reakcije stoterih »kritikov« na najrazno- vrstnejše dražljaje (njenjo najbanalnejšo obliko najdemo na primer v rubriki Pisma bralcev v Delu), ne pa globljega doživlja, združenega z neusahljivo težnjo po hkratnem izpovedovanju.

Ta smer je za razliko od prve nepo- grešljivo, življenjsko navezana na konkret- ni umetnostni size. Gre samo za to, da ta size sporčijo občinstvu, ga kdaj pa kdaj po svoje razloži, kvečjemu izraža ob njem svoje soglasje ali nesoglasje. Ker je pri tem velikega pomena hitrost sporocanja, če hoče biti ta dejavnost vsaj v trenutku neefemerna, je naravno, da je obsojena na izrekanje svojih sodb v da- ne tehniki, in je potemtakem naravno še bolj, da je od tu samo še kratka pot ali v kritika- stvo ali pa v golo hvalisanje.

In simptomi takega početja so jasni; to so pravzaprav ravno tisti elementi, ki delajo iz sočasne, prevrednotene — pre- vrednotene v slabem, ne prejšnjem smislu — kritike neodgovorno in pristrano po- četje. To pa nas ne zadovoljuje. Zakaj?

Zato, ker tako početje pojmuje svoj osnovni pomen kot absolutno negiranje vsega, kar ni umerjeno po njegovem me- rilu in postaja zategadelj izrazito dogma- tično. Kot »ako ga je pravzaprav negiral že začetek našega stoletja.

Zato, ker postaja taka kritika obramba posameznih skupin in njihovih pogledov na umetnost in življenje (res je na pri- mer Thibaudet trdil, da ima vsaka sku- pina svojo kritiko), ne vidi pa svojega predmeta v celoti, pa postaja zato parci- alna ali pozitivistična. Tudi kot tako jo je čas že zničil.

Zato, ker se skriva samo za igro ostrih, napadalnih ali obrambnih besed, ki slu- žijo največkrat čisto drugačnim namenom, ne pa poglobljenemu razumevanju umet- nosti v vsej njenj raznoterosti.

Ravno to zadnje pa od kritike, tudi od prevrednotene kritike, moramo zahtevati. Sicer je brez pomena njena pomnožena produkcija, ki že prerašča produkcijo umetnosti, se pravi predmeta, od katere- ga živi. Pa bodi resnično ali samo navi- dežno.

Herman Vogel

H GLOSI V ADVENTU MLADIH POTOV

Uredništvu Tribune,
listu slovenskih študentov,
tov. Marku Kerševanu,
Ljubljana, 27. OKTOBRA 1964

V 22. številki Tribune ste objavili na 8. strani glosu V adventu Mladih potov. Ker je v glosi več trditvev in namigovanj, ki pa niso resnična, bi Vas prosil, da jih popravite, ali pa, da mi dovolite, da jih sam popravim.

Vaš glosator Jaroslav Novak je brččas bolj malo prebral moje »mentorske« na- svete v Mladih potih, kajti sicer bi lah- ko sam razbral iz vsega mojega pisanja, da nisem nikoli nameraval vzgajati ali de- lati literatov, ampak da sem znova in znova ponavljal, da je življenje tisto, ki stori pisatelje — čeprav mistim, da Vašem glosatorju ne bi škodovalo malo mentor- stva; lahko bi mu povedalo, da mora predvsem resnično zapisovati, če že hoče koga citirati in se iz njega delati norca. Zelel bi zvedeti, odkod je citat, ki ga na- vaja kot mojega. Prepričan sem, da so tu- di pri Društvu književnikov pamet- nejši ljudje in ne takšni, kakršne si jih je izmislil Jaroslav Novak, da jih potem laže napada zaradi mentorstva; Društvo slovenskih književnikov (z mojo malen- kostjo vred) si ne domišlja, da bi iz ko- ga naredilo pisatelja — to bo ostala slej ko prej zadeva Jaroslava Novaka samega. ko- likor bo hotel kdaj veljati za pisatelja — bojim se pa, da bo ta njegova pot dol- ga in zelo izmaličena, ko se sam zavestno maliči in ko se je že na začetku te svoje književne poti ali književnega glosator- stva odrekel resnici.

No, na kraju dovolite še eno vrstico: Elzi Budau se ni treba nič meni zahva- ljevati, da je prišla v literaturo — svoj Diagram je sama napisala, bojim se pa, da se mi bo kdaj lahko za to zahvalil. Vaš glosator Jaroslav Novak. »Što se« babi htilo, to se babi snilo.

Ivan Potrč

OHRANITI BLAGOSTANJE

Zeilen, list graških socialističnih študentov je januarja letos objavil članek Walterja Papouška »Ohraniti blagostanje?«. Zaradi tega članka je list izgubil finančno podporo avstrijske socialistične stranke, tako da izhaja sedaj brez te podpore. Članek kritično in dokumentirano osvetljuje socialne razmere v Avstriji in obenem kritizira politiko socialistične stranke. Zaradi zanimivosti objavljamo članek v celoti.

»Socialisti hočejo družbeno ureditev, torej ureditev življenjskih razmer in med človeških odnosov, katere cilj je svobodni razvoj človekove osebnosti. Hočejo odpraviti nesreče in pravično razdeliti dohodek družbenega dela: SPÖ (Socialistična stranka Avstrije, op. prev.) se bori za novo, brezrazredno družbo in s tem za nov, socialistični humanizem.«

Ti stavki vsebujejo začetek in konec novega programa socialistične stranke Avstrije, ki je bil sprejet na njenem izrednem zboru 14. maja 1958. To je napreden, socialističen program. Tovariš Pittermann predsednik SPÖ, je v referatu, ki ga je imel na zboru o novem programu, med drugim izpovedal: »Varnost, svoboda in pravičnost naj bodo neomajne zvezde vodnice socializma. Približali se jim bomo toliko prej, kolikor bolj služijo temeljem, ki sedaj sleherni posameznik izmed nas na svojem osebnem in poklicnem pod-

net? Zastopniki kapitalizma so bili vendar vselej tisti, ki so materialne vrednote razumeli kot poglavitni znak napredka, medtem ko je skušal socializem splošno človeške ideale enakosti, svobode in bratstva vnesti v gospodarstvo. Za socializem nista bila nikoli samo produktivnost in blagostanje, temveč je bil predvsem človek merilo dobre družbene ureditve. Toda, ali ni danes tako, da socialisti skoraj izključno mislijo v materialnih pojmi in da so postali »lovci za blagostanje?«? Kaj nam brez prestanka zabija v glavo SPÖ — propagandni aparat?

Vsem gre bolje?«
»Tvoj šiling ne sme postati manjši!«
»Ohraniti blagostanje!«

Ti isti stavki bi prav tako dobro sodili na enega izmed ÖVP — plakatov! Namesto da bi ljudem približali socialistični idejni in miselni svet in jih prepričali o njegovi pravičnosti, obračajo brez sramu njihova stremeljenja za materialnimi dobrinami v svojo korist in jih poskušajo na ta način premakniti. Namesto da bi skušala SPÖ malomeščanski nagon po posedovanju, kot od kapitalizma porojen in znanstveno pospeševan pojav razkrinkati in premagati, ga skuša s vsemi mogočimi (in nemogočimi) sredstvi zadovoljiti. Smo resnične cilje socializma pozabili, ali pa je naše poznavanje partijskega programa pomanjkljivo?

»Ohraniti blagostanje«

Višek tega protisocialističnega materialnega povečevanja predstavlja eden izmed izmed stenčastov SPÖ, ki se je pred kratkim pojavil z geslom: »Ohraniti blagostanje.«

V tem provokantnem stavku se znova zrcali celotna protisocialistična politika današnjega vodstva SPÖ. Ali ni to izjava o bankrotu neke socialistične stranke, kateri gospodujejo birokrati, za upokojitvev zreli ministri, za Mercedesi se vozeči partijski sekretarji in poklicni bonci. Protislovje neke, samo na povečevanje materialnega ubrane politike s partijskim programom in bistvom socializma, je bilo že zgoraj naznačeno. Naj bo torej še ta čenča o blagostanju razkrinkana za tisto, kar je: laž!

Dohodkovne razmere v Avstriji

Brez dvoma nam gre danes bolje kakor našim dedom. Toda pri delitvi narodnega dohodka se bistveno ni nič spremenilo. »Se vedno stoji v naši deželi sorazmerno veliko število bogatih nasproti milijonskim množicam neposredujočih prejemnikom plač, stotisodim na robu eksistenčnega minimuma živečim obrtnikom, deklariranim vzdrževalcem družin, ki višji življenjski standard, do katerega se naposled vendar tudi hočejo priklopiti, za nadurami — odlašanjem, z izgubo trdnosti živcev in vse prečesto z odpovedjo otrokom, dovolj plačujejo.«

(»Der Aufbruch«, katoliški mesečnik št. 1/1958.)

Pa pustimo govoriti številke: izidi davčne statistike iz leta 1957 (iz kasnejših let še niso objavljeni) nakazujejo, da o kakšnem množičnem blagostanju še dolgo ne more biti govora. Gotovo so se dohodkovne razmere od leta 1957 spremenile, toda komaj bistveno izboljšale, saj so se dvignile tudi cene. Statistika davkov od mezd zajema 1,89 milijonov delojemalcev. Le-ti zaslužijo letno skupno 44,65 milijonov šilingov bruto.

1,33 milijonov delojemalcev, kar je več od 70 % (!), pa zasluzi manj kot 28.000 šilingov letno. Samo 5 % (!) zajetih delojemalcev zasluži letno več kot 50.000 šilingov (vselej bruto).

Dalje je zajetih 230.183 samostojnih (obrtni, kmetijstvo in gozdno gospodarstvo). Njihov davčno zavezan dohodek znaša skupaj 5,4 milijarde šilingov letno. Povprečje dohodkov znaša torej letno okroglo 40.000 šilingov.

Nekaj več kot 70 % (!) samostojnih pa zasluži manj kot 28.000 šilingov letno. Okoli 15 % samostojnih zasluži več kot 50.000 šilingov letno (vselej bruto). Milijonsko mejo je prekoračilo 922 delodajalcev.

Toda majhnemu številu z najvišjim zasluzkom stoji nasproti velika množica »majhnih ljudi« z minimalnimi dohodki. Blagostanje v krogih delojemalcev je kvečjemu privilegij tistih z dvema zasluzkoma in neporočenih. Toda, SPÖ poziva: »Ohraniti blagostanje.«

Stanovanjske razmere v Avstriji

»V Avstriji primanjkuje okoli 300.000 stanovanj, da bi končno ustvarili zdrave razmere na stanovanjskem področju. Če samo v nujnih primerih sile manjka v avstrijskih občinah okoli 90.000 stanovanj.

To prizadeva okoli 68.000 družin, ki so spravljene pod zasilnimi ali pomožnimi strehami, 29.000 družin živi v slabo opremljenih stanovanjih, ki jih morajo deliti z drugim gospodinjstvom.

Poleg tega je bilo v Avstriji naštetih okoli 242.000 stanovanj, v katerih pridejo najmanj tri osebe na eno stanovanjski prostor. Rešitev teh primerov je zahtevala gradnjo nadaljnjih 100.000 do 120.000 stanovanj.

(»Der Junge Arbeiter«, mesečnik katoliške delavske mladine, december 1963.)

Toda SPÖ poziva: »Ohraniti blagostanje!«

TAKO ŽIVLJO MLADI...

Združenje »dobro gospodinjstvo« je pred kratkim izvedlo na Dunaju raziskavo življenjskih in stanovanjskih pogojev mladih zakoncev in jih objavilo v brošuri. Zdi se, kot bi brali orise iz srednjega veka, če preštudiramo osebne izjave teh mladih zakonskih dvojic. In pretresljivi izid tega poizvedovanja:

37 % vseh mladih zakoncev, ki so se v zadnjih dveh letih poročili na Dunaju, nima lastnih stanovanj, temveč ima le majhno sobo v podnajemu ali kakšen prostor pri starših na voljo. Več kot polovica tistih, ki posedujejo lastno stanovanje, pa s tem ni dobilo doma, ki odgovarja današnjim zahtevam. Od družin z otroci jih prebiva kar 42 % v prostorih, v katerih niso glavni najemniki. Samo 23 % mladih zakoncev je moglo dobiti gospodinjstvo ali zadružno stanovanje in le 5 % si je lahko kupilo lastno stanovanje. Pri tem ni niti kega razloga za domnevo, da so se razmere v zveznih deželah bolj oblikovale.

Walter Papoušek

zeilen

klein der sozialistischen studenten gruppe

ročju, njihovi izpolnitvi podreja izpolnitev svojih lastnih želja.

Socialističen program, socialistični govor — in praksa?

Teorija in praksa

Vsak socialističen program bo farsa, če njegovim zahtevam ne bodo sledila nobena ali nesocialistična dejanja, če njegovih reprezentanti, socialisti, trajno neorientirajo po njem svojega delovanja. Manj smisla ima, če se socialistično vedemo na zborih stranke in drugih posamičnih zborovanjih in imamo lepe govore. Socialista ne spoznamo po njegovih govorih, temveč po njegovih dejanjih. In kriterij za to, ali lahko označimo neko stranko kot »socialistično«, ni njen program, temveč njeno vedenje in delovanje v praksi!

Brez dvoma je delovskim sindikatom in socialistični stranki v zadnjih desetletjih uspelo dvigniti splošni življenjski standard. Višje plače, skrajšan delovni čas, pokojnine za vse — to vse so gotovo stvari, ki so vredne prizadevanja nas, socialistov. Toda, ali so vse?

Ali ni bilo nasprotje med kapitalizmom in socializmom vselej tudi nasprotje vred-

O KONCEPTU STRANI Nadaljevanje s 3. strani

Občutek imam, da je urednik prav pri tej kritiki dnevnega tiska svoje pomanjkanje strokovnega znanja kompenziral s tako imenovanim »osebnim pogumom«, posebno pri kritiki informiranja o nedavnih spremembah v Sovjetski zvezi. Ne vem, na kakšen način je prišel do splošne ugotovitve, da naši časopisi nimajo komentarjev. Res pa je, da so komentarji včasih tudi slabi, vendar se mi to ne zdi pravilo. Žal je Walter Lippman le eden — pa še ta se je rodil v ZDA! Urednikovo abstraktno teoretiziranje o pisanju naših časopisov se mi zdi precej nejasno — najbrž zato, ker se je urednik čisto konkretno razjezil, ker si naš tisk ni izmislil nič originalnega ob zadevi Hruščov. Tu pa smo spet pri problemu strokovnosti in delikatnosti. Dopisnik Dela iz Moskve se je očitno na vse kriplje trudil dobiti informacije — toda avtentične in ne kavarniške komentarje — vendar takrat brez uspeha. Tu pa bi moral zdaj po urednikovi logiki nastopiti »komentator«. Najsi bi bil ta komentator še tak strokovnjak, vendar iz zraka tudi najpogumnejši ne more pisati komentarja. V tujih časopisih smo prebrali celo vrsto ugibanj, nekatera so bila že skoraj »science — fiction«. Da bi se panorami ugibanj priključil še naš tisk s tem bi pa res zahtevali preveč.

Sporna se mi zdi Paševa trditev, da »ima uradna interpretacija vsaj v mednarodnem prostoru prav ona in edino ona lahko ustreza političen učinek«. Domnevam, da urednik mednarodne strani sam

pozna tudi primere, ko je tuji tisk poročal o zadevah tako, da so bile v diametralnem nasprotju z uradno interpretacijo. Bojim se tudi, da se urednik ne zaveda, da pogosto zgrešeni komentarji lahko ogromno škodujejo meddržavnim odnosom, poleg tega pa je znano, da išče tuji tisk v uradnih interpretacijah bolj tisto, kar ni napisano, kot komentira tisto, kar je napisano. Za primer mu lahko služijo številni komentarji Zahoda ob kairski konferenci. To in še cela vrsta drugih primerov, ko razni komentatorji ne jemljejo resno uradnih interpretacij, prepisujejo pa komentarje komentatorjevih komentatorjev, mu lahko služijo kot dokaz, da njegova teza ne drži.

Ob vsej tej diskusiji pa ostaja problem, ki ga moramo rešiti — naša mednarodna stran. Nikar ne živimo v oblakih. Kvaliteto bo treba graditi postopoma, ne pa je birokratsko predpisovati s koncepti in prepotentno odrekati vsakršno pozitivno vlogo našemu dnevnemu tisku. Tribuna lahko veliko prispeva h kompleksnejšemu obravnavanju mednarodne problematike in — po besedah I. Paša — »k integriranju študenta v mednarodni prostor«. Zato pristopimo čimprej h konkretnemu delu odpirajmo probleme, pišimo originalne repozitorije, potopise, eseje in konfrontirajmo stališča o mednarodnih problemih — vendar brez apriorne fikcije, da smo edini zveličavni. Ne izgublajmo pa besed s koncepti in polemikami, preden smo sploh kaj naredili.

Andrej Stanovnik

O KONCEPTU STRANI

V Tribuni je I. Paš 21. oktobra letos objavil članek O konceptu strani. Nanj ne odgovorjam v prvi vrsti zato, ker sem bil »prizadet«, ampak zato, da bi se mednarodna stran študentskega lista resnično izboljšala.

Urednik pravi, da so takšni članki, kakor je bil moj, objavljeni v isti številki in na isti strani, »popolnoma nezanimivi«. Morda je to res, morda tudi ne. Jaz sem se izognil taki razsodniški vlogi, saj sem v uvodu zapisal, da sem iz kopice vtisov s potovanja po Sovjetski zvezi izbral le tiste, ki »bi bili morda zanimivi za študentsko javnost«. Možno je, da sem napačno ocenil študentske interese in zapisal samo nepravilne stvari. Če je tako, potem bi bil moral objaviti predvsem tole: kakšen postopek je bil pri prehodu čez sovjetsko mejo, kako različno smo plačevali poštne znamke, saj nam je prva prodajalka zaračunala zanje 3 kopejke (in s tem je Jugoslavijo uvrstila med socialistične dežele), druga pa je zahtevala za znamko 4 kopejke (in s tem smo bili vrženi med nesocialistično skupnost); da je destalinizacija šla v drugo skrajnost, saj na primer v Leninovih muzejih sploh nismo zasledili Stalinovega obstoja; kakšne prilžnosti smo imeli, da bi prodali obleko iz najlona: da je kg hrusk stal 1 rubelj, torej več kot debela knjiga; da delavec lahko kupi za svojo mesečno plačo televizor ali pa srednje dobro obleko; itd. Teh dejstev nisem zapisal v svojo obrambo, ampak zato, da diskusija pokaže, kaj nas študente bolj zanima.

Ingo Paš je hotel z mednarodno stranjo doseči to, da bi se v bodoče spremenila, izboljšala. Pri tem pa je po mojem mnenju uporabil slabo metodo. Objavil je namreč članek, ki ga je obsojil za slabega. Služil naj bi za to, da študentje vidijo, kako naj ne pišejo. To imam za slabo pedagogiko. Fevdalna morala uči predvsem to, kaj naj človek ne dela (da bo prišel v nebesa). Urednik bi bil dosegel boljši uspeh, če bi objavil članke, ki bi služili za zgled, kako naj se piše. Tako bi bil uporabil našo vzgojno metodo, ki predvsem poudarja tisto, kar je treba storiti. Ne torej pasivnost v slabem, ampak aktivnost v dobrem. Mogoče Paš ni imel takega »zgodnega« prispevka pri roki. Če je tako, potem naj bi ga morda napisal sam ali pa kdo drug, ki je že prerastel mladopotovsko fazo novinarskega oziroma literarnega razvoja. S tem v zvezi bi mu jaz lahko, če bi bil malce bolj »prizadet«, očital moralno našepotovstvo.

Urednik se zavzema za zunanje politično obeležje mednarodne strani. Z njim se strinjam predvsem v oceni dosedanje 9. strani našega glasila. Menim, da kriza ni v tem, da ni bilo zunanje politične usmeritve te strani, ampak v vsebini obravnave mednarodne študentske problematike. Brali smo v glavnem telegame o študentskem gibanju in sestavke o notranji vlogi

študentske organizacije v posameznih državah. Mnenja sem, da bi morali mednarodno študentsko gibanje začeti študirati, proučevati. Potem bi lahko pisali tudi o tem, kako nacionalne unije akademikov gledajo na sodelovanje med državami, na koeksistenco, na vlogo OZN, na pomoč nerazvitim državam, na atomske poskuse. Morali pa bi proučevati tudi ideološko diferenciacijo znotraj študentskih organizacij, nacionalnih in mednarodnih. Skratka, tu je še mnogo neraziskanih vprašanj, ki bi nujno morale dobiti mesto na mednarodni študentski strani našega lista.

Nadalje se zavzemam za to, da na tej strani objavljamo krajše prikaze knjig, ki obravnavajo sodobno dogajanje v svetu. S tem bi spodbudili mlade publiciste, študentje pa bi se bolj orientirali po že precej številni domači in tuji literaturi, ki analizira mednarodno problematiko.

Vsekakor bi lahko začeli s prakso komentarjev o dogodkih v svetu. Tu ne mislim kakšnih zunanje političnih pregledov po srednješolskem načinu niti ne na tako pisanje o tekočem poteku politike, za kakršnega je zelo primeren srbski izraz »snagadjanje«. Ob važnejših dogodkih v mednarodnem življenju, kot je bila na primer druga konferenca neangažiranih držav v Kairu, 19-letnica ustanovitve OZN itd., naj bi pisali tudi študentje, ki so strokovno sposobni za to. Menim, da je tu važna predvsem strokovnost in ne toliko pogum. Novinarska praksa povsem svetu namreč jasno kaže, da je strokovnost osnova za pogum, pogum pa ni vedno zvezan s strokovnostjo. Tu pa ne gre za to, da bi pisali tisto, kar bi javnost rada slišala, ampak to, kar je resnica in kar združuje sile progressa v svetovnem merilu.

Ob vsem tem pa bi morali poiskati novo obliko in vsebino sodelovanja med mednarodno stranjo Tribune in med mednarodnim odborom ZSJ. Nova orientacija o vsebini 9. strani lista bi mnogo koristila odboru, ki pa bi spet lahko precej storil za doseg prvega cilja. Na primer: v natečajih za kontaktne štipendije v inozemstvu je pod tretjo točko opisan tudi namen izmenjave študentov. Tu bi bilo treba navesti, naj štipendisti proučijo tudi zunanje politično dejavnost in usmeritev tujih študentskih zvez. Mislim, da to ni neizvedljiva naloga: ko sem bil letos v Švici, so mi švicarski kolegi mnogo pripovedovali o tem, kako si njihova zveza prizadeva, da bi vlada spremenila pomoč nerazvitim državam. Tuji študenti naj ne bi več prihajali študirat v Švico, ampak naj bi vlada zgradila univerze v Afriki, kjer bi se domači študenti vzgajali v domačem okolju. (Tu ni mesto za razpravo o tem, koliko je taka zahteva upravičena in kakšno je njeno izhodišče.)

Za uresničitev teh naših »lepih« načrtov pa je potreben kader, ki študira in še študira ta vprašanja.

Pavle Celik

PROGRAM TELESNE VZGOJE

Skupščina SR Slovenije je v priporočilu o nadaljnjem razvoju telesne kulture v SR Sloveniji izrazila željo, da naj postane telesna kultura v vzgojnoizobraževalnih ustanovah del učnovzgojnega procesa. Pri tem posebno priporoča, da Univerza pospeši uvajanje telesne kulture v redni program svojega dela. Komisija za telesno kulturo pri Univerzitetnem svetu, ki je bila pred leti ustanovljena, si je kot svoj glavni cilj zastavila ravno uvajanje priporočene telesne vzgoje, ki pa naj sčasoma postane obvezna, na fakultete.

Vse te težnje so posledice naraščanja nevrotičnih obolenj, ki so resen opomin, da je treba storiti vse potrebno, da se že vnaprej prepreči zlom zaradi psihičnega napora in omogoči obnove duševnih sil študentom, ki jih je že prizadel, ali pa jih še utegne prizadeti študijski napor. Komisija je do sedaj v svojih prizadevanjih le delno uspela, saj je obvezna telesna vzgoja letos še vedno samo na treh fakultetah.

Ker pa so kljub vsemu že ustvarjeni realni pogoji, da bo v kratkem času obvezna telesna vzgoja prodrla na vse fakultete, je komisija za telesno kulturo pri

US izdala letos drobno knjižnico z naslovom »Telesna vzgoja — program za študente univerze«. Knjižnica bo prav gotovo dragocen pripomoček pri sestavljanju programov vadbe za posamezne fakultete in tudi za praktičen način pouka telesne vzgoje na Univerzi. Izhodišče piscev knjižice je bilo, da naj bo osnovni program za vse fakultete enak, konkretnije učne načrte pa naj sestavijo fakultetni učitelji s pomočjo izdane knjižice.

Čudi pa nas dejstvo, da nekatere fakultete oziroma fakultetni učitelji kljub trudu komisije in kljub priporočilu Skupščine še vedno vztrajno trde, da na njihovih fakultetah obvezna vadba ni potrebna, čeprav smo si že zdavnaj edini v tem, da je nujno potrebna. Rezultati zadnje analize obiska obvezne in priporočene vadbe kažejo, da je že tudi študentom postalo jasno, da bomo le z uvajanjem telesne vzgoje lahko šli v korak s študijskimi in športnimi rezultati nekaterih na tem področju naprednejših držav. Prav gotovo pa bo potrebno še mnogo narediti, kar za deva vprašanje telesne kulture naših študentk.

S. Rutar

Studentje arhitekture pri uri telesne vzgoje

Ekipo VTŠ najboljša

V okviru tedna novincev so se mariborski študentje pomerili na tradicionalnem turnirju v malem nogometu, ki je bil na stadionu v Ljudskem vrtu. Turnir, ki je letos že četrto leto zapored, je lepo uspel, čeprav sta manjkali ekipi pravnikov in stomatologov. Ob lepem in sončnem vremenu se je zbralo na igrišču veliko gledalcev, največ študentov, ki so s pravim južnoameriškim temperamentom vzpodbujali svoje kolege v borbi z okroglim usnjem.

Nastopile so štiri ekipe, ki so igrale vsaka z vsako. Že v prvi tekmi med VTŠ in VAS se je pokazalo, da bo borba za prvo mesto izredno huda. Čeprav je eki-

Zmagovalna ekipa VTŠ: Uran, Kovše, Lepenik, Unterraiter, Mlakar, Zugelj (od leve proti desni)

pa VTŠ nastopila letos v najmočnejši postavi, saj je bila sestavljena izključno iz igralcev Branika in Kovinarja, je morala kloniti pred lanskim prvakom VAS. Vse je kazalo, da bo tudi letos lep pokal Zveze študentov Maribor pripadal študentu agronomije, vendar so se pozneje dogodki obrnili drugače.

Študentje VEKS so letos pripravili presenečenje prve vrste. Najprej so z visokim rezultatom 8:3 odpravili slabo ekipo PA, nato pa so v drugi tekmi s favoritom za prvo mesto VAS pokazali obilo tehničnega znanja in borbenosti. Največ zaslug za to zmago je imel vratar VEKS Maherl, ki je branil ves čas v sijajnem slogu. Ker je VTŠ medtem premagala PA s skromnim rezultatom 3:1, so imeli študentje ekonomije idealno priložnost za osvojitve prvega mesta. Vendar jim v odločilni tekmi z VTŠ sreča ni bila naklonjena. Ekipa VEKS bi si bila lahko privoščila poraz celo z 4:1, saj so imeli le-ti dve točki prednosti in še boljšo razliko v golih. Izgleda, da jih je to uspavalo, saj jih je VTŠ z odličnim igralcem Branika Kovšetom in Unterreiterjem na čelu v drugem polčasu popolnoma nadigrala in slavila visoko zmago z 8:1 in s tem seveda tudi osvojila naslov prvaka.

Najboljši strelec turnirja je bil Pukšič VEKS z osmimi zadetki.

Rezultati: VEKS — PA 8:3, VTŠ — VAS 0:2, VEKS — VAS 2:1, VTŠ — PA 3:1, VAS — PA 3:2 in VEKS — VTŠ 1:3 (1:0).

Vrstni red: prva VTŠ, druga VEKS, tretja VAS in četrta PA.

Organizacija tekmovanja je bila vredna graje, saj je prišlo do nekaterih neljubih scen, ki so izzvale ogorčenje med gledalci!

Janez Ujčič

ODMEV NA REZULTATE LANSKOLETNE ANKETE

ŠE TA MESEC PLAVALNI TEČAJ

Lanskoletna anketa, namenjena študentom — novincem je kljub delni neresnosti slednjih, dala zanimive in presenetljive podatke.

Od 3220 na novo vpisanih študentov jih je na anketo odgovorilo 2480, kar je dobre 3/4.

Letos bodo študenti prvih letnikov zopet dobili v izpolnitev anketni list in to še v tem mesecu. Da pa se ne bo ponovila lanskoletna slika, ko je n. pr. na pravni fakulteti odgovorilo na vprašanja le 32% vseh študentov-novincev, bodo tokrat izpolnjevali anketne liste pri urah predvojske vzgoje.

Študenti, posebno še novinci, se vse premočno zavedajo, kako dragoceni so lahko točni in resnični podatki te ankete. Tako je šele lansko leto oziroma spomladi letos na podlagi omenjene ankete komisija za telesno kulturo in izvenredno vzgojo pri ljubljanski univerzi ugotovila, da precejšnje število ali točneje skoraj ena tretjina vseh študentov novincev na posameznih ljubljanskih fakultetah sploh ne zna plavati!

Letos se bodo plavalni tečaji če se bo le dalo, pričeli že sredi tega meseca, v kolikor bo sanitarna inspekcija dovolila, da se zopet odpre edini zimski bazen v Ljubljani (če se »banjica« na kopališču Ilirije sploh lahko imenuje tako) in če bo uprava Visoke šole za telesno kulturo na Kodeljevem odstopila od svoje zahteve, da je treba za eno uro uporabe njihovega internega malega bazena plačata 1400 din (na Iliriji 150 din).

Ne bo odveč, če na tem mestu zapišemo še nekaj besed o tem, kdaj bo oziroma naj bi naše glavno mesto sploh že enkrat dobilo težko pričakovani zimski bazen. Leta in leta ga pristojni forumi že obljubljajo, pa ni nič. Ali se bo končno tudi to vprašanje premaknilo z mrtve točke? Upajmo, da se bo kmalu.

Plavalni tečaji se bodo predvidoma torej pričeli že v sredini tega meseca ali vsaj v začetku decembra, o točnem razporedu za posamezne fakultete in datumih pa bo Tribuna vse tiste, ki se bodo teh tečajev udeležili, pravočasno obvestila.

T. Z.

Krivce bo treba kaznovati

Nogometna ekipa naših olimpijcev je doživela na Olimpiadi v Tokiu popoln polom. Doseženo šesto mesto na olimpijskem nogometnem turnirju je eden največjih neuspehov naših nogometašev po vojni nasploh.

Sprašujem se, kaj je vzrok za takšen neuspeh? Res je, da zadnji neuspehi naših nogometašev kažejo, da namigovanja o krizi našega nogometa niso nerealna. Zopet pridemo do ugotovitve, da status našega vrhunškega športa — posebno pa še nogometa, ni zadovoljivo rešen. Vse to zakulisno nagajevanje, razne mahinacije okoli prestopov iz kluba v klub, ustvarjajo v našem nogometu nezdravo psihozo, katere prvi rezultati naj bodo tudi zadnji opomin. Rešitev je po mojem mnenju zelo enostavna: legalizirajmo profesionalizem in ga ločimo od amaterskega množičnega športa, i mu dajmo boljše pogoje.

Menim pa, da je žalosten konec naših nogometašev le v manjši meri posledica gornjega, kajti takšnega neuspeha glede na podpovprečno konkurenco na Olimpiadi le ne bi mogli doživeti. Vesti o nedisciplini večine igralcev, ki so prihajale, so osupljale. Vemo, da so prepiri in nedisciplina med našimi nogometaši vladali tudi v času Vukasa in Bobeka, vendar vodstvo o tem nikoli ni javno govorilo. Menim, da je samovoljnost nogometašev tokrat prešla vse meje, saj je šlo celo vodstvo tako da

leč, da je o tem javno poročalo. Primeri Samardžića, Škorića, Vujovića in vseh ostalih kažejo na pomanjkanje vsakega čista odgovornosti naših nogometašev. Ali se je katerikoli od teh sam. enkrat vprašal, koliko je dala družba za njegovo pot v Tokio? Verjetno ne. Ciklus priprav, ki je trajal približno dve leti, je terjal vrsto trening tekom, nogometaši so se večkrat dalj časa pripravljali v Košutnjaku, samo vožnja pa je za vsakega olimpijca stala milijon dinarjev. Če smo že odšteli denar, da omogočimo nogometašem, da širijo slavo našega nogometa po svetu, imamo vsaj to pravico, da zahtevamo disciplino, resnost in pravo borbo na športnem polju, ne pa kot je celo Lovrić izjavil, da so nogometaši modrovali, da mu ena noga velja pet, druga pa šest milijonov in da se 'ih ne splača uničiti na olimpijskem turnirju. Verjetno še nismo tako daleč, da bi plačevali ogled olimpiade tudi izletnikom — saj tako lahko naše nogometaše imenujemo.

Olimpiada je končana, nogometaši so se že vrnili. Čudi nas, da je vse mirno in tiho. Prej je vodstvo dan za dnem poročalo o nedisciplini, sedaj pa molči. Menimo, da je skrajni čas, da končamo s sentimentalnostjo in ostro kaznujemo krivce — pa ne za neuspeh, ampak za razmere, ki so jih sami ustvarili in ki so privedle do njega.

VREDNO POSNEMANJA

Edini evropski državi, ki se lahko pohvalita s tem, da je pri njih avtostop oziroma potovanje z avtostopom organizirno, sta Poljska in Češkoslovaška.

Avtostop je namenjen izključno turizmu mladine in omogoča potovanje iz mesta v prirodo ter spoznavanje lepote domovine.

V organizacijo se lahko včlanijo vsaki, ki je starejši od 16 in mlajši od 27 let, seveda, če ima priporočilo Mladinske oziroma Studentske zveze.

Tako potem študenti in študentke, dijaki in dijakinje ter drugi mladi ljudje, ko potujejo, recimo iz mesta na počitnice na morje ali v gore, stojijo ob cesti z izkaznicami v rokah. To pa omogoča šoferjem avtomobilov, kamionov, ki vozijo mimo, da že na prvi pogled vidijo, da gre za člana organizacije in ne morda za nekega huligana. Jasno je, da bo šofer, v kolikor ima prostor, veliko prej ustavil takim avtoštoparjem. To pa še ni vse. Tem legitimacijam so priključeni še kuponi z označenimi kilometri v skupni dolžini 3000 kilometrov.

Ko je sezona avtostopa končana (31. oktobra), pošljejo šoferji vse zbrane ku-

pone na sedež organizacije in 15. novembra vsako leto — letos bo to že tretjič, izrečajo med njimi srečne dobitnike (440 dobitkov), kakor tudi nagradijo 30 najboljših šoferjev, ki so prepeljali avtoštoparje najdlje, in tudi 30 tistih, ki so jih prevozili največ.

Za letos je sezona avtostopa končana in znani so podatki, koliko mladine je včlanjene v to organizacijo na Češkoslovaškem — nekaj več kot 25.000. Vsak izmed teh plača letno članarino 40 kron (nekaj več kot 1000 din) in prejme člansko izkaznico, obenem pa je tudi zavarovan za primer nesreče, kar je tudi pomembno.

Organizatorji avtostopa na Češkem in Poljskem že mislijo na razširitev veljavnosti legitimacije, to se pravi, da bi veljale še v nekaterih prijateljskih sosednjih državah in obratno.

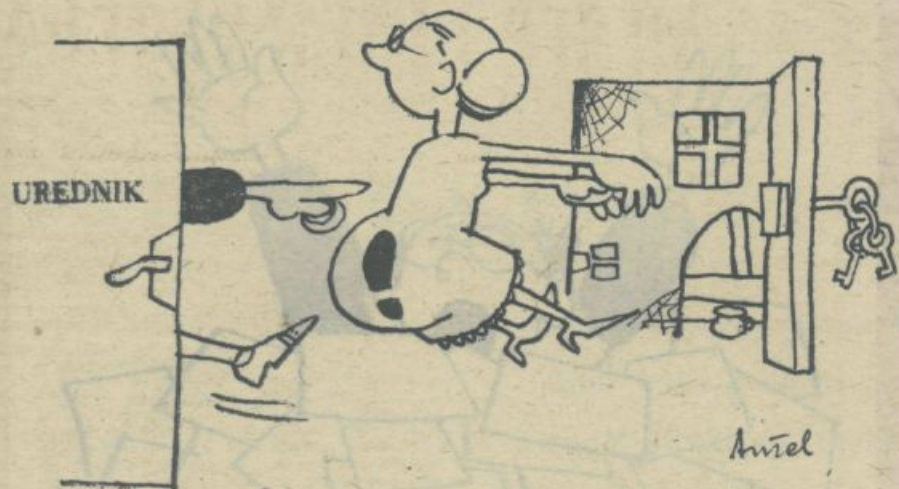
To je vsekakor stvar, ki je vredna premisleka. Kajti na naših cestah lahko vidimo predvsem v poletnih mesecih obilo mladih ljudi, ki bi lahko na tak cenen način prišli do svojega cilja.

T. Z.

Ustavite — vem dober vic!

Satiri so pri nas vsa vrata odprta

KAKO SEM SKUŠAL KUPITI ZOBNO KRTAČKO, KI JI NE BI IZPADALE KOCINE

Bilo je tako: Kupil sem domačo krtačo rdeče barve. S trdimi kocinami. Najprej sem imel od tega usn kot po bitki S Turki, potem sem jo pa kmalu vrgel proč (krtačko namreč).

Kupil sem češkoslovaško krtačko, zele- ne barve, z zelenimi kocinami. Te ko-

»Ne!« sem zatulil. »Obe sta zanič in samo živce žreta!«

»Počakajte,« je dejala. »Imamo še prav posebne krtačke. Naše, a delane za izvoz. Po 212. « In vrgla mi je na mizo, meni že tako dobro znano vijoličasto krtačko.

Pardon, sesula bi se, če ne bi bila tn- ko trdno zgrajena. Moja zavest se je se- sula. Toda v meni se je prebudil gon po samoohranitvi. »Prosim vas!« sem zatu- lil, »dajte mi kakršnokoli krtačko, samo da si bo vsaj nekaj dni z njo mogoče normalno umivati zobe! Prosim vas! Za- kaj neki moram imeti toliko sitnosti s temi krtačkami... « »Sitnosti da imate? Res?« je dejala prodajalka.

»Oh, ob živce sem. In ob zobovje. Umri bom! — a, umri bom!« sem dejal. »Res? Zakaj si pa potem še umivate zo- be?« je to moja zgodbo končala prodaj-alka.

Fifi

Basen s teoretičnim uvodom

V basnih se lahko brez škode pre- tirava. Vsaj načelno je tako, med- tem ko se v naravi vedno najde človek, ki v bedni glisti brez glave pre- pozna samega sebe in nato brezglavo čr- viči avtorja. Ta pa po navadi ne misli nič prepovedanega — to nam zagotavlja ustava. Zanimivo pa je, da se primerki brezglavih glist prepoznavajo praviloma vsaj paroma. Sedaj pa basen:

Zivel je kralj, ki se mu je zdehalo. Tov. gospodu-kralju se je zelo zdehalo. Vla- danje ga je pričelo utrujati in dolgočasiti. Njegova ustavna monarhija je na svoji poti v socializem tekla kakor dobra ura in mnogo je bilo uspehov, ki si jih je tov. gospod-kralj Lev lahko zapisal v svoj dnevnik. Naj naštejemo nekaj teh uspe- hov: mačke in psi so se pretepali med seboj samo še na skrivaj, volkovi so klali nedolžne ovčice samo še kar se da potiho- ma, itd.

In ker kralj ni imel ničesar več po- četi, si je pričel graditi nov brlog. Nato še enega, drugega, končno pa je spoznal, da opazovanje rovov, kako grebejo po zem- lji, ni nič kaj zanimivo. Preusmeril se je. Strokovnih kvalifikacij ni imel, pa jih za- radi svojih okončinskih kvalitit niti ni potreboval. Kljub temu se mu je čez ne- kaj časa tehnologija obiranja orehovih jedrc zazdela neprimerna svojemu zna- nju. Kljub seznanju dejavnosti v kralje- vini se tov. gospod-kralj Lev ni mogel od- ločiti za svojega konjička. Osebnost je imel rajši odrasle kobile, z dobro prekrvavlje- nim mesom. Glede na kvalifikacije in vi- sok položaj pa je vendarle poskusil srečo v dveh različnih panogah — ginekologiji plazilcev in umetnosti pletenja pajčjih mrež — vendar, ker je njegova tov. so- vroga torbica iz katje kože že imela, paj- ki pa tudi za leve niso užitni, z vsem sku- paj ni bilo prevelike škode.

Privatni problem tov. gospoda-kralja Le- va je bil rešen šele z ekonomijo; pričel se je namreč ukvarjati tudi z njo. S svo- jim znanjem (v glavnem samo, kako se zalezuje govedo) je reguliral gojenje lu- cerne. Reorganiziral je proizvodnjo koko- sovih orehov.

Ker o teh stvarih ni ničesar vedel, je proizvodnja stagnirala. No, kljub vsemu se je vse končalo srečno — zajci so jedli travo, opice sladke koreninice.

Težava je samo v tem, da meni niti trava niti sladke koreninice ne teknejo.

ror

ZELO USPELA RAZSTAVA — V menzi Naselja razstavljajo trije študentje-fotoamaterji. Razstavljene fotografije so marsikomu zelo všeč. Nekaterim kar preveč, saj ne- kaj eksponatov že manjka. Pa ne samo to! Nekdo je potreboval za- jetnejši zvezek in je vzel kar knjigo za vpis ocen in vtisov z razstave.

»VPLIVNI« PRIJATELJ — Na eni od fakultet je asistent ugotav- ljal navzočnost brucov s klicanjem imen. Ustavil se je ob študentu, ki ima enak priimek kot dekan te fakultete in ga vprašal, če je morda dekan njegov sorodnik. Bruc je po- vedal, da je njegov bratranec, ogla- sil pa se je še njegov sosed v klopi in dejal: »In jaz sem njegov naj- boljši prijatelj!«

BLAGODEJNO SITO — Vsi ju- goslovanski filmi s temo iz naše sedanosti se »odlikujejo« z neka- terimi cvetkami družbene kritike. Če upoštevamo precejšen časovni razmak dogodkov, na katere ta kri- tika leti, od zdaj, ko film gledamo, smo lahko veseli, da je še precej gledalcev, ki se jim dobro zdi, če jih tisti od zgoraj malo slišijo, pa čeprav samo na platnu.

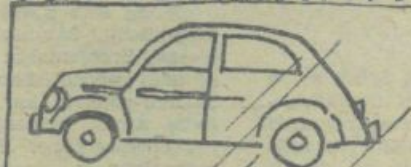
IZGOVOR VEČ — Naši nogome- taši se lahko zgovarjajo zara- di neuspeha v Tokiu tudi na to, da jih na olimpiadi aktivno ni pod- pirala jugoslovanska publika. To, da imamo močne ljudi, pa so doka- zali tudi že rokoborci.

FESTIVAL JUGOSLOVANSKE POPEVKE IMPORT

Da una lacrima sul viso
ho capito molte cose...

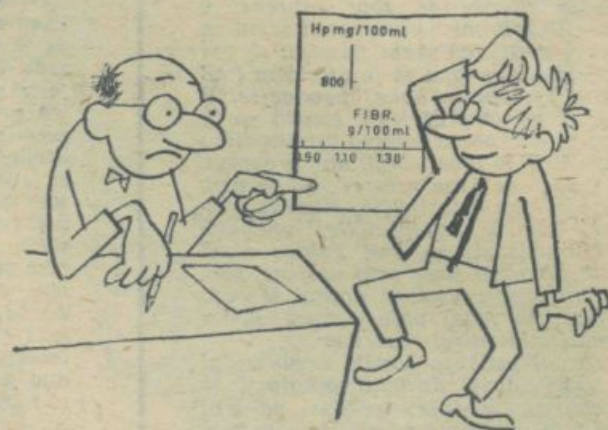
SLOVENIJA AVTO

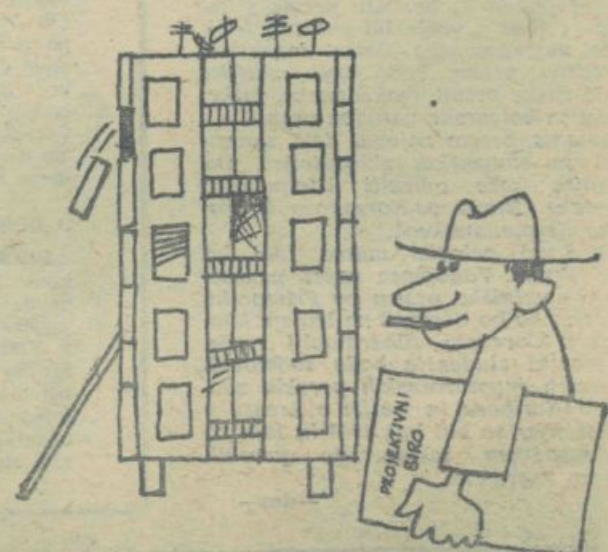
FIAT 750

Once I had a secret love...

You'll never know...

Non, rien de rien,
non, je ne regrette rien...

cine so postajale na eni strani krajše, ko sem potem ob umivanju zob držal krtačko narobe, so začele rasti navzdol tudi na drugi strani. In potem sem jo bil prisiljen vrgi proč (spet krtačko namreč).

Kupil sem še eno krtačko, bila je vi- joličasta. Še prej sem rekel prodajalki, da sem sit socialističnih krtačk in naj mi da kako zahodno in z njo vred zahod- ne kocine. (Napis na njej je bil nedvorn- no angleški, kocine so pa izpadale kar v snopih, tako da se je zamašila naša ko- palna kad. Toda zdaj nisem kupil nove (ne kadi ne krtačke), temveč sem začel misliti: Ali se ne bi dalo na primeru zobnih krtačk ugotoviti, katero gospodar- stvo je najmočnejše? Vzhodno, zahodno ali naše. In z ponosnim srcem sem za- slutil, da bo to verjetno — vsaj po krtač- kah sodeč — naše.

In kupil sem od vsake vrste po eno krtačko. Kupil sem tudi dve dekli zlata od svakinje mojega strica (kar se je pa izkazalo za preuranjeno; dipl. stomatolog je rekel, da bom dobil kar protezo). Po- tem sem jih temeljito preizkušal. Točno sem ugotovil: Ob umivanju s prvo (rde- čo) ti teče kri dva dni, tretji dan začno izpadati kocine, peti dan jih ni več.

Druga (zeleni) je mehka. Ne krvaviš. Toda kocine začnejo izpadati že prvi dan in tretji dan si že brez kocin (prav- zaprav ne ti, ampak krtačka).

Tretja, to je tista, ki ima tehniko »kar na veliko, po malem je prezamudna«, kar je, kdor še ne ve, tipično velekapitalistič- no geslo — je srečno brez kocin že prvi dan. Pri tem si prisiljen ugotoviti, da je najlon neužit, čeprav take najlonske ko- cine obliče med zobmi prav tako dobro kot teletina. Če tega nisi pripravljen ugo- toviti, tvegaš, da se bo zamašila kopalna kad.

Tako sem uspešno — kljub bolečinam — dokazal, da so naše krtačke najboljšje in prsi so se mi napele od ponosa.

Po kakem tednu (to je bilo tistega dne, ko so me seznanili z zadevo: proteza), sem planil v prodajalno zobnih krtačk. »Poslušajte,« sem zavpil (ves živčen), daj- te mi vendar kakšno krtačko, ki ji ne bodo izpadale kocine!«

»O, našim krtačkam nikoli ne izpada- jo ščetine,« je rekla prodajalka.

»Katero bi izvolili, rdečo za 125, zeleno, uvoženo, za 175...?«

SKUPŠČINA MEDICINCEV

Preteklo sredo so imeli medicinci in stomatologi v dvorani stare skupščine svojo, sicer malo zapoznelo, letno skupščino. FO na medicinski fakulteti je namreč še vedno mnenja, da je jesenski čas primernejši za skupščino, saj delo tako kontinuirano poteka tudi v času počitnic, medtem ko odbor, ki je izvoljen tik pred zaključkom šolskega leta, zaradi premalo izkušenj začne s prvim delom šele novembra ali decembra.

Delegatski sistem po ključu 1:7 in 219 študentov in večje število profesorjev ki so bili prisotni je dokaz, da je skupščina naletela med študenti medicine na velik odziv.

V razpravi, ki je bila proti pričakovanju tokrat zelo mirna, so diskutant največ pozornosti posvetili študijskim problemom oziroma novi reformi, vendar do hujših spopadov, kot prejšnja leta, tokrat ni prišlo. Po običaju je bilo tudi tokrat govora o problemu diplom medicincev in stomatologov, vendar je vse skupaj ostalo na ravni treznih razmišljanj in konkretnega predloga, po katerem bo skušal novi FO ob pomoči drugih organov to pereče vprašanje, ki pa nikakor ni političen problem (kakor je bilo lepo povedano), v bodoče rešiti. Sprašujemo se sicer, zakaj razprava ni obdelala vprašanj kot so staž, statuti družbenopolitično delo študentov itd., ker so letniki v pripravah na skupščino o tem razpravljali. Morda je temu krivo dejstvo, da tokrat ni bilo vnaprej pripravljenih razprav in je bila le-ta spontana, kar se nam zdi mnogo realnejše.

Ob koncu je prof. dr. Banič podelil denarno nagrado prof. dr. Milčiču Valentiniču, ki jo vsako leto podeljujejo za najboljšo delo s področja mikrobiologije in parazitologije. Prejel jo je Janez Zajc, študent 5. letnika, FO pa je s knjižnimi nagradami nagradil nekatere absolvente, ki so si v delu ZS najbolj prizadevali.

Ugotavljamo lahko, da je ZS na medicini v preteklem letu odigrala pozitivno vlogo. Pohvaliti je treba predvsem športno, kulturno in izletniško dejavnost. Vidno afirmacijo so si ustvarili tudi Medicinski razgledi, ki so postali priljubljena revija ne samo študentov, ampak tudi profesorjev. Dekan prof. dr. Janez Milčičinski pa je v svojih besedah izrazil predvsem zadovoljstvo profesorjev nad lepimi uspehi študentov na področju strokovne dejavnosti. Manj smo lahko zadovoljni le z delom idejno-vzgojne komisije, ki še vedno ni našla oblike, ki bi bila za medicince najprimernejša.

Univerzitetni odbor ZS je na plenumu maja letos dal medicincem lepo priznanje za dosežene uspehe ko jih je nagradil z denarno nagrado.

S. Rutar

To študentsko množico je fotoreporter slikal pred četrtim predstavitvijo študentskih organizacij Ljudske tehnike. Tega dne so namreč tam prisostvovali učence v šolo za voznike-amaterje. Od nekaj več kot 300 interesentov so jih za prvi letošnji tečaj sprejeli 74. Mnogi absolventi teoretičnih tečajev v lanskem šolskem letu še nimajo vozniškega dovoljenja. Kljub razmeroma visoki ceni ure šolske vožnje 1.300 din (za člane SOLT velja popust) so razpoložljive ure zasedene za več kot 10 dni vnaprej. Dodati je treba, da oba SOLT-ova fička nista do kraja izkoriščena zaradi pomanjkanja inštruktorjev za praktičen pouk.

UGODEN ZAČETEK

Za preteklo sezono primorskega zbora Vinko Vodopivec so značilne nemajhne težave z iskanjem dirigenta, ki ga zbor ni imel, poleg tega pa pomanjkanje prvih tenorjev. Zaradi neurjenih razmer je zbor zabredel v krizo. Uspelo mu je pripraviti samo en nastop v Študentskem naselju.

Letošnja sezona se je začela za PAZ Vinko Vodopivec dokaj ugodnejše. V zbor je prišlo precejšnje število novih pevcev, kar obeta plodno kontinuiteto dela. Zbor je začel vaditi nov program, ob čemer ne kaže prezreti, da je dirigent Marjan Gabričič, študent tretjega letnika kompozicije, uveljavil efektivnejši sistem vaj. Težave okoli prvih tenorjev sicer niso urejene, vendar bo zbor z osmimi prvimi tenorji, kolikor jih sedaj poje v njem, lahko nemoteno študiral repertoar.

Zaradi velikega števila novincev si je zbor začrtal dveletni program. Iz letošnjega srednje težkega naj bi prešli drugo leto na vsebinsko in muzikalno zahtevnejši repertoar. Letošnji izbor pesmi kaže, da so dali največ poudarka narodni pesmi, s katero je zbor v preteklih enajstih letih požel največ uspeha. Razen slovenskih narodnih pesmi bodo peli rezijske ljubezenske pesmi, makedonske, češke, ruske in bolgarske narodne pesmi.

Umetna pesem zajema dela slovenskih in slovanskih skladateljev. Od slednjih kaže omeniti kompozicije Smetane, Rimskega-Korsakova in Poljaka Szymanowskega.

V drugi polovici marca 1965 bo PAZ Vinko Vodopivec zopet ponesel svojo umetniško pesem po Primorski, medtem ko bo nastopil na letnem koncertu v Slovenski filharmoniji maja. Primorski študentje bodo sodelovali na reviji jugoslovanskih pevskih zborov v Mariboru in tretjič v Arezzu v Italiji, kjer so bili leta 1958 in 1962 na mednarodnem tekmovanju pevskih zborov nagrajeni.

—dm—

SOBOTNI VEČERI MEDICINCEV

Kulturna komisija pri fakultetnem odboru medicincev, ki je bila vsa leta bolj ali manj samo na papirju, se je vseskozi izgovarjala, da kljub prizadevanjem za družabno življenje med medicinci nikakor ni zanimanja. Komisija, ki je imela ves čas na razpolago dobro urejene prostore za študente, ni v vseh zadnjih letih zmogla organizirati niti ene družabne prireditve, ki bi pritegnila zanimanje medicincev. Da pa so bili vsi izgovori v glavnem odsev nedelavnosti komisije same, je potrdil že lanski peti letnik, ki je pričel prirejati sobotne plesne, ki so postajali vedno bolj udomačena oblika sobotnih zabav medicincev in pa tudi študentov ostalih fakultet.

Čeprav smo šele na pragu novega šolskega leta, lahko mirno trdimo, da bo tudi letos v priljubljenem medicinskem »Pajzlu« zabave vsako soboto dovolj. Obe pretekli soboti se je na plesu zbralo celo več študentov, kakor jih prostori normalno lahko

sprejmejo. O tem, kako koristno je, da se študentu ob sobotah zvečer ni treba potikati po gostilnah in kavarnah, ampak se lahko v družbi svojih kolegov prijetno zabava, mislim, da ni treba posebej govoriti. Poleg tega, da se vsi lahko dobobra naplešejo, je v prostorih tudi buffet, ki je založen z jedajo in pijačo, seveda po študentu dostopnih cenah. Da pa večeri ne bodo tako enolični, bodo družina počitniške zveze, športno društvo in kulturna komisija prirejali za začetek tudi kratka predavanja s področja turizma, rekreacije, športa in kulture. Ob Novem letu, ob koncu semestra in pustu pa bodo po vzoru lanske maskeerade, ki je izredno uspela, priredili veliko zabavo z zabavno-satiričnim programom. Kaže, da se bodo medicinci res precej približali obliki, ki je marsikje drugod že v navadi, da se bodo študenti vsako soboto od poldneva dalje zbirali v svojih prostorih, ki so ves teden polni tistih, ki se pripravljajo za izpite, saj bo šport-

no društvo vsako soboto popoldne do večera prirejalo turnirje v šahu, namiznem tenisu in streljanju.

peti letnik medicincev in stomatologov pa sta že v laseh, kajti medicinci trde, da bi glede na njihovo trikrat večje število morali na en stomatološki ples organizirati tri medicinske. Dejstvo je namreč, da ne moremo soglašati edino z resnico, da eni kot drugi vse skupaj še vedno gledajo skozi prizmo denarja, ki ga bodo zaslužili; menimo, da je najvažnejše ravno to, da so končno medicinci našli možnost pozitivne družabnega življenja na fakulteti.

Menimo, pa najsi bo ta spor, ki ga bo verjetno moral rešiti fakultetni odbor, rešen tako ali drugače — ker končno tudi stomatologi niso krivi, da je medicincev trikrat več — da bo konkurenca, kar je najvažnejše, prispevala k čim kvalitetnejšim prireditvam in bo obenem zagotovilo, da poslej medicinci in stomatologi niti eno soboto ne bodo prikrajšani za svojo lastno sobotno zabavo.

S. F.

NOVOSTI IZ CTK

- (R s številko je signatura)
- R 2281 Amatérské radio. Praha.
 - R 2096 Annales de radioélectricité. Paris.
 - R 360 CQ The Radio Amateurs' Journal. New York.
 - R 3159 Electronic & Radio Engineer. London.
 - R 2903 Funk-Technik. Berlin.
 - R 2901 Funkschau. München.
 - R 3674 Hochfrequenztechnik und Elektroakustik. Leipzig.
 - R 2365 L'Onde électrique. Paris.
 - R 2979 Radio. Moskva.
 - R 3670 The Radio and Electronic Engineer. London.
 - R 3756 Radio Propagation (Journal of Research of the National Bureau of Standards — Sect. D). Washington.
 - R 2209 Radioschau. Wien.
 - R 103 RCA Review (Radio Corporation of America). Princeton.
 - R 3760 Rundfunk — Fernseh — Grosshandel. Berlin.
 - PNEVMATICA ENERGIJA, HLADILNA TEHNIKA
 - R 6009 Air Conditioning Heating & Refrigeration News. Detroit.
 - R 244 Bulletin de l'Institut international du froid. Paris.
 - R 2645 Compressed Air Magazine. New York.
 - R 2646 Fluid Power International. London.
 - R 2616 Hoidilnaja tehnika. Moskva.
 - R 2624 Industrial Refrigeration. Chicago.
 - R 3265 Kältetechnik. Karlsruhe.
 - R 3362 Modern Refrigeration. London.
 - R 3758 Refrigeration Service and Contracting. Chicago.
 - R 3385 La Revue générale du froid. Paris.
 - R 3028 Revue pratique du froid. Paris.
 - R 3371 Vakuum-Technik. Berlin.
 - R 3111 Le Vide technique — applications. Paris.
 - Robson T. D.: High-alumina cements and concretes. New York 1963. — 20017
 - Rogers T. S.: Thermal design of buildings. New York (1964). — 54667
 - Schubert H.: Aufbereitung fester mineralischer Rohstoffe. Bd. 1. Leipzig 1964. — 20039

Dne 14. novembra letos ob 16. uri bo v sejni dvorani občinske skupščine Kranj redna letna konferenca Kluba kranjskih študentov.

Vabljeni vsi redni in izredni študenti visokih in višjih šol kakor tudi dijaki zadnjih razredov srednjih šol.

STUDENTSKI ZBORI:

SKOPJE — V Skopju je na prirodoslovno-matematični fakulteti diplomiral Novak Ivanovski iz Skopja v nepolnih treh letih študija.

Ivanovski se je že v gimnaziji izkazal kot odlični učenec, še posebej pa je kazal zanimanje za eksaktne vede. Ko se je vpisal na fakulteto, je v prvem letu redno obiskoval vsa predavanja in vaje in v junjskem roku opravil vse izpite z odličnimi ocenami. Naslednje leto pa si je želel hitreje napredovati in je zato vpisal hkrati drugi in tretji letnik. Izpite drugega letnika je opravil do februarja, izpite tretjega letnika pa skupaj z izpiti četrtega letnika drugo in tretje leto študija. Junija 1964 je tako po nepolnih treh letih študija uspešno diplomiral in dosegel edinstven rekord. Pri študiju je v glavnem uporabljal rusko in francosko literaturo, manj domačo, in še to prevedeno. Zanimivo je, da je bil poleg študija tudi dober aktivist, saj je bil vsa leta predsednik sveta letnika in predsednik Združenja študentov, v počitnicah pa se je redno udeleževal mladinskih delovnih akcij. Ivanovski se bo v kratkem vpisal v Zagreb na tretjo stopnjo matematične fakultete, kjer se bo posvetil topologiji, eni izmed najsodobnejših panog moderne matematike.

STUDENT:

BEograd — V SR Srbiji so se konec junija in v začetku julija dogajale reči, ki so precej razburile javnost. Najprej v Kragujevcu, nato v Vranju in zatem še po drugih krajih so se dogajali umori, katerih motivi so bili isti: maskevanja mladostnih učencev nad svojimi učitelji zaradi slabih ocen. Beograjski študentski list je organiziral

anketo o teh neljubih dogodkih in prišel do naslednjih spoznanj: dnevi tisk je z naslovi kot »Morilec so med nami« itd., vse preveč razburjal domišljijo tistih, ki so se čutili v šoli ogoljufani. Vznemirja tudi dejstvo, da sta dva od učencev, ki sta se maskevala z umorom, bila celo predsednika razredne skupnosti, kar kaže, da je pri volitvah še vedno premalo resnosti. Večina anketirancev meni, da je ta že splošen pojav v veliki meri posledica slabega odnosa do prosvetnih delavcev. Njihov še vedno nerešen položaj je privedel do upada družbenega ugleda in podcenjevanja prosvetnih delavcev. Nekdo je, seznanjen z vsemi vzroki, ki so jih anketiranci navedli, izjavil: »Mislim, da moramo sami sebe vprašati, ali moramo obsojiti in kaznovati učenca morlica ali vso njegovo okolico, ki ni ničesar ukrenila, da bi preprečila te neprijetne dogodke.

INDEKS:

ZRENJANIN — Na dan osvoboditve Zrenjanina je predsednik okrajne skupščine Žarko Župski svečano predal namenu novo zgrajeno stavbo višjih šol v Zrenjaninu. Nova stavba je ena najlepših zgradb v SR Srbiji. Poleg sodobnega amfiteatra, ki sprejme 250 študentov, zpolaga šola z vsemi potrebnimi laboratoriji, kabineti in predavalnicami. Zrenjaninske višje šole bodo tako končno lahko pričele z normalnim poukom, kar jim je bilo do sedaj zaradi pomanjkanja prostorov onemogočeno. Nova stavba je namenjena v glavnem potrebam višjih tehničnih šol, vendar bo začasno zatočišče tudi višji pedagoški šoli. Družba je v zgraditev tega modernega objekta investirala okoli 600 milijonov dinarjev.